

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXIV

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Umiritev pri naložbah

Leto naložb v dohodku se je v letošnjih prvih šestih mesecih pod resolucijsko mejo, izrazito so se povečale naložbe v materialne dejavnosti, organizacije združenega dela vse bolj prabljajo za investiranje svoj denar, zmanjšalo se je tudi številni investicijskih namer v primerjavi z istim lanskim ali predhodnim obdobjem — Kljub dokaj ugodnim številkam še vedno delo dela za republiško komisijo za oceno investicij in za 14 regionalnih komisij

Ljubljana — Podatki za letošnjih šest mesecev v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta kažejo, da na področju investicij počasi nastaja ravnovesje med ponudbo in povpraševanjem, kar je pomemben korak k ustalitvi našega gospodarstva. Lani je delež naložb v dohodku znašal še 31 od-

stotkov, v letošnjem prvem polletju pa se je zaradi zaostrovanja pogojev za investiranje znižal na 26,2 odstotka. To pa je celo manj, kot predvidevajo resolucijska določila, po katerih naj bi se delež naložb v dohodku zmanjšal letos na 27,5 odstotka. Spremenila se je tudi kakovost vlaganja, saj so naložbe v produktivne dejavnosti gospodarstva narasle za 14 odstotkov, v ostale pa le za 0,8 odstotka. Organizacije združenega dela so v letošnjem prvem polletju prijavile le 56 investicijskih namer, medtem ko so jih predlani kar 251 in še lani 98. Popravlja se tudi sestava naložbenih virov: medtem ko so lani zagotovili investitorji le 38,6 odstotka svojega denarja, pa podatki za letošnjih prvih šest mesecev kažejo, da je delež lastnih sredstev narasel na 43,3 odstotka.

Podatki dovolj nazorno govorijo, da se je na področju investiranja v prvi polovici letošnjega leta marsikaj spremenilo na bolje, čeprav to ne pomeni, da smo že povsem prelomili s staro prakso. Izboljšanje investicijske sestave je namreč dolgotrajen proces, ki pa ga v sedanjih razmerah otežujejo podedovane slabosti iz preteklosti, ko je gospodarstvo premalo vlagalo v izvozno usmerjene naložbe, ko so se gradile drage stavbe ob neustrezni tehnologiji in se je preveč vlagalo v negospodarsko in sedaj še v komunalo. Zdaj postaja vsem bolj jasno, da je družbeni denar za naložbe vse težje dosegljiv in da v času ustalitve gospodarstva družba in ustrezne institucije ne morejo podpirati nizko produktivnega in družbeno slabo učinkovitega investiranja.

Kljub občutni naložbeni stremnitvi obstaja dovolj dela tudi za novoustanovljeno komisijo za oceno investicij v SRS in za 14 regionalnih komisij. Te niso birokratski aparat, temveč skupina ljudi, sestavljena iz predstavnikov bank, gospodarskih zbornic, služb družbenega klijgovodstva in drugih organizacij, ki daje mnenja o družbeni in gospodarski upravičenosti naložbenih zasnov in programov. Ta mnenja pomenijo dodatno informacijo delavcem k temu, kar so jim že pripravili v strokovni službi pod nazivom »družbeni vidiki uspešnosti naložbe«. Skratka, način dela komisij omogoča delavcem — nosilcem odločanja kot tudi drugim udeležencem v investicijskem procesu (bankam, komisijam...) vpogled v naložbo.

Komisija je doslej prejela 34 vlog za oceno družbene in strokovne ustreznosti naložbe. Šestim izmed njih je že dala pozitivno mnenje, med tem ko negativnega še ni izrekla. Vsa doslej izdana mnenja se nanašajo predvsem na izvozno usmerjene naložbe in na tiste, ki ugodno vplivajo na proizvodnjo hrane. Težišče dela komisije je bilo doslej predvsem na novih naložbah, po 25. septembru pa bo obravnavala tudi tiste, ki so v teku in pri katerih so ugotovljene prekoračitve. Takih investicij je v republiki okoli 1500.

C. Zaplotnik

gorenjskih brigadirjev

Kovačnica

bratstva in socialistične zavesti

Kljub dežju, ki je v sončnem udeležencu shoda gorenjskih brigadirjev, je iz stoterih grl brigadirska pesem. Predsednik delovnih brigad z Gorenjske, ki so v tem letu pripomogle, so skupaj tisoči kubikov zemlje, novi kilometri vodovodov, v nerazvite kraje speljane ceste, med brigadirji in domačinoma skovani novi, bratski, tovariški odnosi.

Podpredsednik republiške konference Boris Bavdek, je med drugim dejal, da so MDA kljub pripravi in izvedbi posebnih vzgojnih in izobraževalnih tečajev v rasti mlade generacije, zato je treba s to obliko spodbujanja

zavesti nadaljevati. Odslej naj bi se resneje lotevali letošnjih priprav mladinskega prostovoljnega dela. Vendar to ni zgolj naloga mladih, temveč vse družbe, ki naj se zavzema zanj in bo odgovorna za njegove rezultate. Mladi pa naj najdejo novo, bolj svežo obliko organiziranosti delovnih akcij, da bodo le-te mladim bližje in ne bo pomišljanja pri odločanju v brigado ali ne.

Po kratkem kulturnem programu, ki so ga popestrile točke brigadirske dejavnosti, so trem zaslužnim gorenjskim mladincem podelili priznanja: bratoma Borutu in Darjanu Petriču, ki sta zmagovito zastopala naše barve na evropskem prvenstvu, in Edu Grudnu, nekdanjemu predsedniku gorenjskih mladincev.

D. Žlebir

Na tradicionalnem shodu gorenjskih brigadirjev so se zbrali udeleženci vseh brigad, ki so sodelovale na letošnjih delovnih akcijah.

Soglasje sejmu in pošti

Sejemno posojilo za podražitev pri gradnji nove sejemske hale v Trzinu in telefonsko omrežje v Trzinu — Večina investicij na področju je pokritih 80-odstotno

Na zadnji seji kreditnega odbora Ljubljanske banke — so člani ponovno obravnavali za pokritje podražitev pri gradnji večnamenske hale Gorenjskega sejma in se tokrat, po dvakratni odločitvi zadeve, vendarle odločili, da se jim odobrijo kredit za po- pri gradnji v višini 1.558.000. Za to so se odločili po- so ugotovili, da je delovna komisija Gorenjski sejem poprej vsem zahtevam, ki so jih predložili kot pogoj na prejšnjih se- sitnega odbora, predvsem pa ker je objekt že 93-odstotno

k deviznemu prilivu — prav tako pa tudi k športnemu in kulturnemu življenju Kranja in Gorenjske, naredi že konec oktobra oziroma začetek novembra. V hali opravljajo le še zaključna dela. Seveda pa je bila tudi gradnja sejemske hale, kot vse gradnje v zadnjem času, podvržena pritisku stalnih podražitev, zato je bil ta kredit za dokončanje nujno potreben.

Kreditni odbor je odobril kredit za podražitev tudi PTT Kranj za dokončanje napeljave telefonskega omrežja na Bistrici pri Trzinu, kajti Trzin sodi med področja na Gorenjskem, kjer so telefonski priključki najbolj redki. Za podražitev potrebujejo kredit v višini 1.558.000 dinarjev.

Ljubljanska banka — Temeljna banka Gorenjske že od lani obravnava vse prošnje za kredite pod vsaj za 20 odstotkov ostrejšimi pogoji, kot pa so pogoji za odobravanje kreditov v TBG. Vendar pa hkrati z zadovoljstvom ugotavlja, da je večina investicij na Gorenjskem dovršenih že nad 80-odstotno, le del investicij, pri katerih je banka sodelovala s krediti, je povprečno dokončanih 64-odstotno.

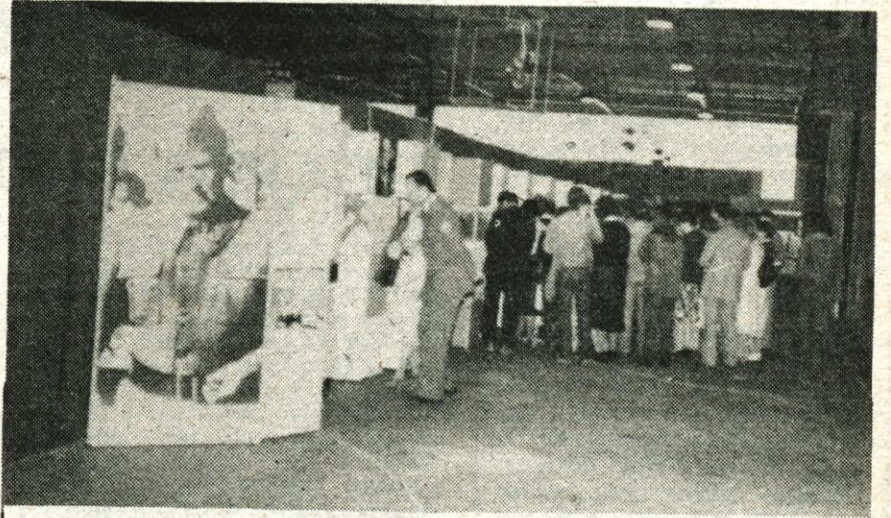
D. Dolenc

Povečane pokojnine

Ljubljana — V petek se je sestala skupščina pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je odločila o jesenskem povečanju pokojnin. Delegati so potrdili predlog, naj skladno z življenjskimi stroški porastejo tudi pokojnine, in sicer za 10 odstotkov.

Višina pokojnine po novem znaša 8267 dinarjev, kar je 73,5 odstotka povprečnega osebnega dohodka v republiki. Pokojnine bodo večje s 1. oktobrom za vse upokojence, razen za tiste, za katere je bila za odmerjeno pokojnino upoštevana letošnja osnova osebnega dohodka.

ZA VSAKDANJO RABO...

Kranj — Včeraj popoldne je Zdravko Krivina, sekretar MS ZKS za Gorenjsko, odprl razstavo »Varnost in družbeno samozaščita« v prostorih Gorenjskega sejma. Razstava, ki je od prve postavitve leta 1974 v Beogradu, že prepotovala vse republike in pokrajini, bo v Kranju odprta do 29. septembra usak dan od 8. do 18. ure. Za razstavo, ki je posvečena 40-letnici VOS OF in NZ, je v gorenjskih občinah veliko zanimanje, saj so organiziran obisk najavile šolske skupine, delovne organizacije, vojniki in drugi. Glede na najavljene organizirane obiske, le-te vodijo po razstavi posebej usposobljeni vodniki, je več možnosti za individualni obisk ob koncu tedna. Vstop je prost. — Foto: L. M.

V SREDISCU POZORNOSTI

Še računajte na nas

Ob 40-letnici ustanovitve VOS OF so se nekdanji vosovci srečali v Tacnu pri Ljubljani

Tacen pod Šmarno goro — V soboto, 19. septembra se je v Izobraževalnem centru organov za notranje zadeve v Tacnu pri Ljubljani zbrala večina še živih vosovcev — 845 od 1065 — borcev naše narodnoosvobodilne borbe, ki so s posebnimi nalagami delovali pod vodstvom CK KPS sredi sovražnikovih položajev. Srečanje v Tacnu je bilo prvo samostojno srečanje pripadnikov varnostno obveščevalne službe, ki je bila ustanovljena 15. avgusta 1941. v Ljubljani. Tovariši, ki danes v miru nadaljujejo njihovo delo, so jim priredili izredno lepo slovesnost, na kateri je spregovoril predsednik CK ZKS France Popit.

V govoru je poudaril, da je Odlok o zaščiti slovenskega naroda in njegovega gibanja za osvoboditev in združitve izražal brezkompromisni boj, ki je terjal opredelitev od slehernega Slovence, da je postal pred svojim narodom in oblastjo OF odgovoren za dejanja, ki so bila v nasprotju s težnjami slovenskega naroda in njegovega osvobodilnega boja. Danes, v svobodi, ko so delovni ljudje pobudniki in nosilci obrambnih priprav in samozaščitne dejavnosti, pa postajajo upražnja zaščite del usakdanjih političnih razprav in samoupravnih odnosov.

Sedanje gospodarske in politične razmere v svetu in pri nas zahtevajo še večjo budnost in nenehno obrambno in varnostno-politično usposabljanje.

»Ko govorim o usposabljanju in pripravah, mislim zlasti na najširše množice, organizirane v socialistični zvezi in vseh njenih frontnih delih, ki so temeljni nosilci obrambnih in varnostnih aktivnosti. Mislim tudi na JLA, enote teritorialne obrambe, na narodno in civilno zaščito, ter druge oblike ljudske obrambe in družbene samozaščite in ne nazadnje na nepogrešljivo vlogo organov za notranje zadeve. Prav povezanost z ljudmi in delo med njimi je bila in bo tudi v prihodnje osnovna usmeritev in naloga naših organov za notranje zadeve.«

Tovariš Popit je poudaril tudi, kako moramo nenehno opozarjati in razkrivati vse, kar ovira razvoj socialističnega samoupravljanja pri nas. Dobro smo oboroženi, toda še tako dobro in moderno oborožena armada ne more biti enakouredna zamenjava za oboroženo ljudstvo, za ljudi, prežetimi s patriotizmom, ki vedo, za kaj se je treba boriti in kaj bo treba jutri braniti, če nas kdo napade in ogrozi.

Zaključil je z željo, da bi nekdanji vosovci, pripadniki narodne zaščite, pripadniki varnostnih organov v vseh obdobjih socialistične graditve še naprej po vseh svojih močeh prispevali k razvoju in obrambi naše družbe in ostali zvesti tem izročilom.

Ko je Tomaž Ertl, republiški sekretar za notranje zadeve v imenu delavcev RSNZ, nekdanjemu članu kolegija VOS izročil prapor, ki naj bo simbolična vez med nekdanjimi vosovci in delavci organov za notranje zadeve, je tovariš Brajnik v imenu vseh svojih borcev zatrdil, da so sicer v teh letih že postali malce betežni, toda še vedno računajte na nas...

D. Dolenc

Vosovcem je v Tacnu spregovoril France Popit. Pripadnikom VOS, Zdenki Kidrič, ki je med vojno vodila in usmerjala delo VOS in Edu Brajniku, ki je bil ves čas član kolegija VOS, so podelili listino in plaketo z značko. Plaketo in listino VOS pa so posmrtno podelili tudi njenemu ustanovitelju Edvardu Kardelju — Foto: D. Dolenc

PO JUGOSLAVIJI

Kazni za previsoke cene

Zvezni izvršni svet je pripravil predlog sprememb zakona o temeljnih sistema cen in družbenem nadzoru cen. Spremembe predvidevajo precej ostrejšo kazni za posamezne gospodarske prestopke in prekrške pri oblikovanju cen kot tudi uvedbo nekaterih novih kazenskih določil. Tako je med drugim predvideno, da je mogoče odgovorno osebo v samoupravni organizaciji oziroma skupnosti ali drugo pravno osebo, ki se pri oblikovanju cen ne drži postopka ali meril, predpisanih v tem zakonu ali v drugih zveznih pooblastilih ali, ki v okviru svojih pooblastil ne prepreči oblikovanja cen, ki je navskriž z določili zakona. ZIS je sprejel tudi odlok o obveznem usklajevanju cen posameznih izdelkov s sprejeto politiko cen v letu 1981. Po tem odloku so organizacije združenega dela s področja industrije in rudarstva ter gozdarstva dolžne cene svojih izdelkov, ki so v pristojnosti federacije in ki so zvišale od 1. januarja do 19. junija uskladiti tako, da zvišanje v primerjavi s cenami, veljavnimi na 31. december lani, ne bo večje od 25 odstotkov.

Ta določila odloka veljajo tudi za cene izdelkov, izoblikovane po samoupravnem sporazumu o določanju in razporejanju skupnega prihodka, ustvarjenega s prodajo končnih izdelkov, oziroma s samoupravnim sporazumom o cenah. Toda ta obveznost usklajevanja cen ne velja za tiste izdelke in storitve, katerih cene so določene po predpisih zveznega izvršnega sveta oziroma s katerimi se je strinjala zvezna skupnost za cene.

Dobra in raznovrstna ponudba

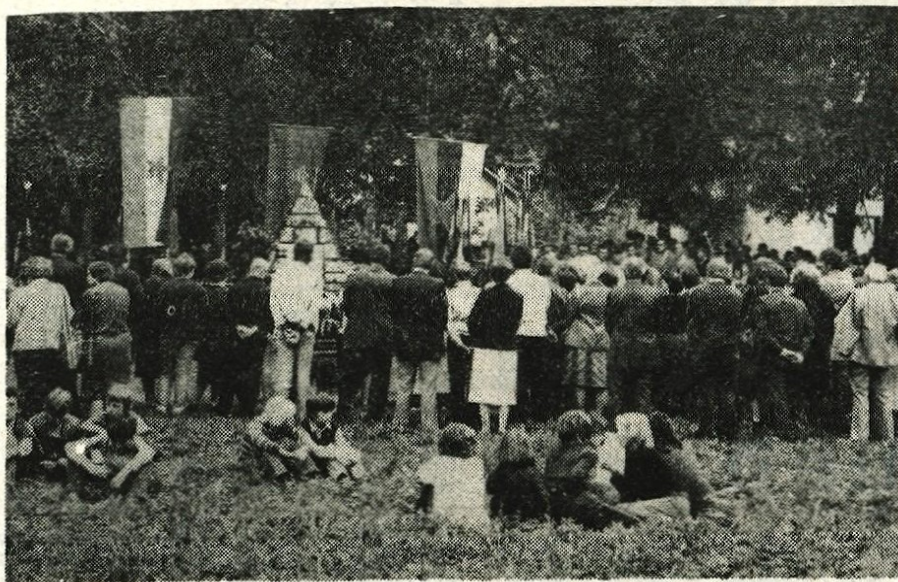
V Zagrebu so zaprli 52. sejmsko prireditev, ki si jo je po približnih ocenah ogledalo okoli milijon ljudi. Udeležilo se je 3070 razstavljalcev iz domovine in 61 držav. Poznavalci pravijo, da se jugoslovansko gospodarstvo nikoli doslej ni tako kakovostno in raznovrstno predstavilo z novimi in izboljšanimi izdelki, kot na letošnjem sejmju. Hkrati pa poslovna aktivnost še nikoli ni bila tako slaba.

Vrhovec v New Yorku

Zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec je odpotoval v New York, kjer bo na 36. rednem zasedanju generalne skupščine OZN vodil jugoslovansko delegacijo. Generalna skupščina je že sprejela opolnomočja vseh delegacij, ki bodo sodelovale na tem zasedanju.

Sejem obrti v Celju

Okoli 3.500 razstavljalcev dokazuje, da se je celjski sejem obrti razvil v prireditev, ki vsako leto pritegne več obiskovalcev. Drobnogospodarstvo hkrati postaja tudi vse bolj pomembna gospodarska panoga, ki se začinja uveljavljati v zunanjetrgovinski menjavi.

Trajen spomin — spominska svečanost v Strahinju pri Naklem

Trajen spomin

Kranj — Zavod za spomeniško varstvo in komite za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve naj izdelata dokumentacijo in pripravita odlok za o zavarovanju Udinega boršta. Tako lahko pričakujemo, da bomo to veliko in neprecenljivo narodno bogastvo zaščitili, ga uredili in omogočili, da bomo lahko vsi obiskovali kraje v njem. Naloga je zahtevna, uspešno pa jo bomo lahko uresničili s široko družbeno akcijo in z vključevanjem vseh krajevnih skupnosti, ki mejijo na Udin boršt, ter združenega dela. Tako se bomo po 40 letih oddolžili junakom Udinega boršta...

To so bile osnovne misli predsednika operativnega odbora za postavitev spomenika v Udinem borštu Draga Stefeta na nedeljski svečanosti v Strahinju pri Naklem ob 39. obletnici borbe 2. bataljona Kokrškega odreda v Udinem borštu.

Spominske svečanosti pri spomeniku žrtvam v Strahinju so se poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij kranjske občine udeležili tudi številni krajanje. V kulturnem programu pa so sodelovali moški pevski zbor iz Naklega, učenci podružnične osnovne šole France Prešeren iz Naklega, godba na pihala iz Tržiča in člani kulturno umetniškega društva Naklo.

Tradicionalna svečanost je tako tudi tokrat izvenela v spomin na 24 padlih borcev-junakov. Naloga za postavitev spomenika in obeležij v tem bodočem narodnem parku sicer ni majhna, in operativni odbor, ki ga vodita Drago Stefe in Tine Tomazin, bo imel obilo odgovornega dela. Vendar pa naj bo to skupna akcija, kot je rekel Drago Stefe, v trajen spomin vsem padlim v Udinem borštu.

A. Ž.

Za kakšno ceno...

Kranj — Razgovor, ki ga je v začetku preteklega tedna sklical predsednik izvršnega sveta kranjske občinske skupščine s poslovnimi organi nekaterih večjih kranjskih delovnih organizacij, je prikazal stanje, v katerem se nahajamo, hkrati pa ob jasno začrtanih ciljnih odprli še dve zanimivi vprašanji: manjši uvoz in večji izvoz je v trenutku izhodiščna nuja. Vendar, kako in za kakšno ceno?

Ocena letošnjih gibanj kranjskega gospodarstva v osmih mesecih je ugodna. Za naslednje štiri mesece ne bi smelo biti vzrokov za preplah. Povprečja v primerjavi z republiškiimi se skorajda izenačujejo z začrtanimi okviri, pri izvozu in primerjanju s celotnim prihodom pa so celo nadprena.

Zanimiva je ugotovitev, ki sta jo utemeljila predsednik poslovnega organa delovne organizacije Sava in Iskra Kranj. V prvi ugotovitvi, da za vsako veleno pnevmatiko uvozijo skoraj toliko repromateriala, kolikor je vreden njihov izvozni proizvod. Zato bodo morali do konca leta tudi drugi tozdi marsikaj prihraniti in se na različne načine vključevati v povečani izvoz. Skratka: njihovo izhodišče je, da vsakdo v tem trenutku pripomore k izvozu. V Iskri je stanje po oceni poslovnega organa drugačno. V tej delovni organizaciji bi na primer lahko povečali proizvodnjo števcev, telefonskih aparatov, vendar še tako veliko povečanje ne dosega obveznosti (ne samo Iskre, marveč branže) v primerjavi s programi v občini in republiki. »Moramo izvažati sisteme (ne komade); za takšen izvoz pa na konvertibilno področje še nismo usposobljeni. Tako trenutno prodajamo na kliring, s konvertibilnega področja pa smo vezani na uvoz. Zato se usposabljam in si prizadevamo odpreti vrata na to področje.«

Trenutna slika v kranjski občini je torej dokaj ugodna. Ob optimističnih napovedih do konca leta pa velja vseeno poudariti dvoje. Kranjsko gospodarstvo ne samo v občinskem, marveč tudi področnem in republiškem merilu pomeni pomemben delež. V prizadevanjih za doseganje začrtanih ciljev pa je nedvomno pomembna družbena, gospodarska, politična in strokovna odgovornost, ki jo ta hip lahko imenujemo: izvoz, vendar za kakšno ceno?

A. Ž.

Seja našega izdajateljskega sveta

Kranj — Na 4. redni seji je Izdajateljski svet CP Glas Kranj razpravljal o organizaciji dela v redakciji CP Glas, o nagrajevanju v delovni organizaciji CP Glas, pregledal polletni obračun ter razpravljal tudi o povišanju cene časopisa Glas. Na organizacijo dela v redakciji Izdajateljski svet ni imel pripomb, pač pa je sklenil na prihodnji seji obravnavati predlog akta o ureditvi ustanovitvenih razmerij in tisti del statuta CP Glas, ki zadeva delo in pristojnosti Izdajateljskega sveta. Potem, ko so se člani sveta seznanili z gradivom o nagrajevanju v CP Glas, so v razpravi ugotovili, da je nagrajevanje primerno. Člani sveta so se dlje časa zadržali predvsem ob podatkih iz polletnega poročila in finančnega poročila za prvih sedem mesecev; čeprav je sicer finančni rezultat gospodarjenja boljši od planiranega, pa se ob velikem naraščanju materialnih stroškov, posebno papirja, in izčrpanih notranjih rezervah kljub polletnemu pozitivnemu rezultatu že napoveduje mnogo slabši končni poslovni uspeh. Povišana cena časopisa v kolportazi ob sicer nespremenjeni naročnini ne bo imela kakega večjega finančnega učinka. Sicer pa, kot je ugotovil izdajateljski svet, se ustanoviteljice časopisa — razen občinske konference SZDL Kranj — niso izjasnile glede podražitve, niti ni tega še storil medobčinski svet SZDL. Izdajateljski svet je tudi sklenil, da bo novembra posvetovanje o časopisu Glas. Še prej, že na prvi prihodnji seji, pa bo Izdajateljski svet med drugim razpravljal tudi o prilogi Snovanja.

GLAS

Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavac — V. d. odgovorni urednik Jože Košnjek — Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Marija Voltjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Zalar in Danica Zlebir — Fotorporter Franc Perdan — Tehnični urednik Marjan Ajdovec — Oblikovalci: Lojze Erjavec, Tomaž Gruden, Slavko Hsin in Igor Kokalj — List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. — Stavak TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moša Pijade 1 — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 61500-603-31999 — Telefoni: n.c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-635, redakcija 21-600, komercialna propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341 — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Slovinci na Koroškem

Za slogo med narodi

Na Radišah se bo v soboto, 10. oktobra začela tradicionalna prireditev Slovencev na Koroškem Oktobrski tabor, ki ima namen vzpodbujati sporazumevanje med narodi in narodnostmi ter priznavanje pravic Slovincem

Oktobrski tabor ali Oktobrska arena, kot se prireditev imenuje, ga prirejajo organizacije Slovencev na Koroškem, se bo začel v soboto, 10. oktobra ob pol treh popoldne v kulturnem domu na Radišah. To je že tradicionalna prireditev ob 10. oktobru, dnevu koroškega plebiscita, vendar nima namena razpihovati nacionalne mržnje na Koroškem, razumejo 10. oktober protimanjšinske organizacije s koroškimi Heimatsdienstom na čelu. Geslo vsakoletnega tabora je sporazumevanje in sožitje med narodnostmi na Koroškem ob priznavanju pravic slovske narodnostne skupnosti na Koroškem. Lanska arena je bila vseh dosedanjih tovrstnih prireditev na Koroškem. Enako zavzeto Slovinci pripravljajo na ta dan tudi letos. Prireditve ne bodo le na Radišah, ampak tudi v številnih drugih krajih na dvojezičnem ozemju Koroške.

Marsikaj želijo povedati na letošnjem Oktoberskem taboru Slovinci na Koroškem. Predvsem to, da se po petih letih veljavnosti zakona o narodnostnih skupnostih manjšinska politika ni bistveno spreminila manjšinam v prid. Februarski pogovori med zastopniki treh, v programu zastopanih strank, in predstavniki osrednjih slovenskih organizacij so dajali kanček upanja, da bodo pogovori o žgočih problemih rodili pričakovane sadove. Pa se je hitro vse skupaj vrnilo na stare niče. Pritisk na Slovence se je stopnjeval, prav tako pa so bile pogovore zahteve, naj Slovinci vstopijo v manjšinske sosvete, ki so vse po kot v 7. členu državne pogodbe zapisane pravice. Obilo je besed o po dobrih sosedskih odnosih s Slovenijo in Jugoslavijo (manjšinske brez dvoma pomembne element tega sodelovanja), vendar od besed dejanjem ne pridejo. Oblasti odlagajo recimo dvojezično predložbo vzgojo, uvedbo slovensčine kot enakopravnega jezika, razširitev slovenskih radijskih oddaj itd. Takšno zavlačevanje je podpora asimilacijski in voda na mlin silam, ki menijo, da je vprašanje Slovencev na Koroškem »dokončno« rešeno. Na vse to bo opozarjal letošnji Oktobrski tabor. V programu tabora bodo razen Slovincem sodelovale tudi vilne skupine iz drugih krajev Avstrije in držav.

J. Košnjek

Kadrovska vprašanja in gospodarjenje

Kranj — Komite občinske konference Zveze komunistov Kranj je minuli teden razpravljal o evidentiranih kandidatih za sekretarje osnovnih organizacij ZK v občini, o delegatih za oba kongresa in o evidentiranih za člane občinske konference in komiteja ZK.

O tem bodo danes, 22. septembra, razpravljali tudi na 25. seji občinske konference Zveze komunistov Kranj. Razen tega pa bo na dnevnem redu današnje seje, ki jo sklicuje predsednik občinske konference ZK Kranj Stane Pirnat, poročilo o gospodarskih gibanjih v letošnjih osmih mesecih.

Usposabljanje mladih

Bled — Komisija za informacijo in uredniški odbor Mlade glasilo mladih v Iskri, pri koncu tega tedna dvodnevni seminar mladih informatorjev. Seminar bo v hotelu Svoboda na Bledu mladi iz Iskre pripravili v sodelovanju s Centrom za obveščanje propagando pri Občinski komisiji ZSMS Kranj. V dvodnevni seminar imajo pester zbir teoretičnih in praktičnih vprašanj, znanj iz obveščanja in medsebojnega komuniciranja, nekoli pa se bodo skušali posvetiti tudi na tem, ki jim bodo komunistično urejanju glasila. Seminar je bil njevalni in se ga bodo udeležili mladi obveščevalci, ki imajo kušnje na področju informacij.

NAŠ SOGOVORNIK

Marija Klinar

Obveščena pogoji za odločanje

Množičen pretok informacij, ki nosijo v sebi ustvarjalno vsebino, je pogoj za vključenost delavcev v samoupravljano delo, ki v tem pomembnem procesu stojijo ob strani, ker zaradi slabega poznavanja odločilnih stvari ne upajo na dan z besedo. Obveščanje je posebej pomembno. Tako tisto, ki jih seznanja in jim daje priložnost za izražanje svojih mnenj in delitve dohodka, družbene reprodukcije in ne nazadnje stabilizacije, ki so sestavni del njihovega delovnega okolja.

Marija Klinar je zaposlena v Iskri, poleg svojega dela pa je nekaj let vključena v prizadevanja za aktivno obveščanje mladine. »V Iskri imamo mladi dokaj razvejano informacijsko mrežo, s katero sleherni osnovni celici mladinske organizacije obstaja komisija za formiranje, izdajamo pa tudi glasilo 'Mlada Iskra'. Ta prinaša pogosto mišljenja in stališča o nas mladih, poskušamo pa tudi globlje prodreti v smisel naše proizvodnje in samoupravnega odločanja v njej. Mladi smo navadno precej boječi, kadar gre za odločanje o stvarih, ki niso tičejo proizvodnega procesa, njegovega ekonomskega ozadja in delavca pri tem. Največ seveda zato, ker mnogih zapletenih stvari ne poznamo.«

Kako pa si prizadevate, da bi mladim pojasnili te neznane stvari? »Mladino poskušamo obvestiti o vsem, kar se dogaja v delovni organizaciji, kaj to dogajanje pogojuje in podobno. Vendar to pogosto ne gre le s časopisom in razdeljevanjem napisanih gradiv. Več delamo z mladimi v samoupravnem organu, kjer v tesnem stiku vsakodnevni dogajanjem spoznavajo smisel vsega, kar morajo vedeti.«

Kako mladi razumejo svojo aktivno pravico do obveščanja? »Iz samoupravnih organov, delegacij in od drugod, kjer se vključimo, prinašajo v svojo temeljno sredino izkušnje in informacije o odločanju, hkrati pa zbirajo tudi mnenja delavcev za prihodnja odločanja. Na tem načinu smo se v letih delegatskega odločanja že privadili. Vendar to ni tako težko, da bi se oglašali tudi s pisano besedo. V TOB, ki jo vodi Elektromehanika je kar 40 odstotkov mladih, ki bi jih veljalo bolj obveščati. Znanje in spoznanja, ki ostajajo z njihovim molkom ne morejo biti nič. Če bi morali uporabiti na primer pri razlagi gradiv, ki jih dobimo, delegati, morda pri pojasnjevanju tokov v gospodarstvu, morda v nekatere situaciji, ko se v Iskri odločamo za reorganizacijo...«

D. Zlebir

Pridelek krompirja v Gorenjski kmetijski zadrugi Več od pogodbenih količin

Člani in kooperanti Gorenjske kmetijske zadruge naj bi pogodbeno pridelali 9733 ton krompirja, toda v resnici so ga najmanj deset odstotkov več - Pridelek obilen in kakovosten - Za ješenjski krompir je odkupna akontacijska cena 5,20 dinarja za kilogram, krompir za izvoz je po 5,70 dinarja, cena industrijskega krompirja Heliosa je 4,80 dinarja, okvirna cena semenskega pa približno med 17 in 23 dinarji

Kranj - Krompir je pri članih in kooperantih Gorenjske kmetijske zadruge najvažnejši poljski pridelek. V letošnjem letu so ga pridelali devet tisoč ton jedilnega in 875 ton semenskega krompirja. Pridelek je bil zaradi ugodnih vremenskih razmer in izboljšanih agrotehničnih ukrepov precej boljši, kot so predvidevali pogodbeni. Veliko je k temu privedla tudi uporaba zaščitnega sredstva ridomil za uničenje plesni, ki ga je bilo mogoče letos prvič uporabiti na domačem tržišču, medtem ko je bilo prej v omejenih količinah mogoče odvoziti. Ze ustaljena praksa je, da kmetje v pogodbah za krompir manjše površine, kot pa jih dejansko tudi posedajo s krompirjem. S tem se pač zavarujejo pred morebitno slabo letino, hkrati pa ostanejo tudi možnost, da določeno količino krompirja prodajo »pod roko« mimo zadruga. Pogodbeno zadržanje krompir je tudi dobra možnost za prekupčevalce s tistih občin, kjer krompir dosega na trgu za dinar ali dva višjo ceno. Na trgu se pojavlja sicer še, toda te količine ni mogoče posploševati, saj kmetov solidarno sodeluje z zadrugo.

Podlagi vzorčne raziskave, ki jo opravi strokovnjaki Kmetijskega inštituta Slovenije, so kmetje v Gorenjski občini pridelali v povprečju 20,5 tone krompirja na hektar. Pridelek je letos tudi izredno kakovosten, saj bo le pri nekaj več izločka. Približno 70 odstotkov ga bo zadruga prevzela od kmetov, ostalega pa spomladi. V Gorenjski občini, kjer so »doma« pridelovalci krompirja (trije zadrugi kooperanti zadruga so ga naorali več kot 150 ton), poudarjajo, da se v domačih kletih zadrževali krompir. Večji problem predstavlja zdaj prodaja. Gorenjska zadruga bo 45 odstotkov krompirja prodala na slovenski trg, na istrsko-dalmatinsko območje, 600 ton pa ga nameravajo izvoziti. Prodaja bo bolj stekla po območjih, ko bodo v trgovskih organizacijah pričeli tudi s prodajo ozimskih krompirjev. Cena za kilogram ozimničnega krompirja je navzgor določena in ne sme biti nižja od 8,20 dinarja. Zadruga bo 50 odstotkov od pogodbeno določenih količin krompirja bodo izločili in prodali tovarni Helios v Kranju, ki je letos določila za krompir dovolj ugodne cene. Krompir odkupujejo po 4,80 dinarja, krompir za izvoz pa nudi še 0,30 dinarja na kilogramu za prevozne stroške.

Člani so priložnost izkoristili, saj se priložnost priložnost in ne glede na pogodbo. Člani in kooperanti naj-gorenjske zadruge bodo letos krompir za predelavo v škrob Heliosu pridelali 1100 ton krompirja, že sedaj pa

tečejo dogovori za nadaljnje sodelovanje, po katerem naj bi zadruga pridelala za domžalsko tovarno okoli tri tisoč ton krompirja. V ta namen naj bi posadili predvsem sorti kardinal in leninini (kapela), ki vsebujeta v primerjavi z drugimi sortami več škroba. Z odkupnimi cenami krompirja pa je letos takole: akontacijska cena za kilogram jedilnega krompirja je 5,20 dinarja in za »izvozni krompir« 5,70 dinarja. Cena za semenski krompir ni še povsem določena, najbrže pa se bo gibala med 17 in 23 dinarji. C. Zaplotnik

Prejeli smo Polletne izgube

V zvezi s člankom, ki je bil objavljen v Glasu 15. septembra z naslovom Polletne izgube, se delavci hotela Kompas Bled čutimo prizadeti. Omemba o izgubi našega hotela je namreč netočna.

Temeljna organizacija hotel Kompas Bled je v letošnjem prvem polletju poslovala uspešno. Dosegli smo skoraj 13 milijonov dinarjev celotnega prihodka, 82 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju, 5,6 milijona dinarjev dohodka ali 150 odstotkov več kot lani ter skoraj 3 milijone dinarjev čistega dohodka. Visoko je poskočil tudi dohodek na delavca, kar za 167 odstotkov v primerjavi z lanskim prvim polletjem, in znaša 131.227 dinarjev. Iz teh nekaj podatkov je razvidno, da smo delavci hotela vložili veliko truda in prizadevnosti ter kljub sezonskemu značaju dela dobro gospodarili. Delavci TOZD hotela Kompas Bled

Sanacijski program že uresničujejo

V temeljni organizaciji Sidrne verige v leški Verigi že uresničujejo sanacijski program za pokritje izgube, ki je nastala v prvem polletju - Povečali bodo proizvodnjo in produktivnost - Dolgoročno bo potrebno razmisliti o primernosti programa

Temeljna organizacija Sidrne verige v leških Verigi je v letošnjem prvem polletju imela 2,65 milijona dinarjev izgube. Vzroki za izgubo niso novi in niso od letos, zato so se sanacijskega programa lotili še posebej skrbno, čeprav izguba ni tolikšna, da je ne bi mogli solidarnostno pokriti med temeljnimi organizacijami.

Obseg proizvodnje je bil v prvem polletju nekoliko pod načrtovanim, prav tako ni bil zadovoljiv tudi asortiman, ker ni bilo pričakovanih naročil iz Romunije in Bolgarije. Tako so naredili skupaj za 600 ton verig manj, kot so planirali in zaradi izpada proizvodnje v Sidrni verigah je bila tudi celotna proizvodnja Verige za 1,5 odstotka manjša kot so planirali. Hkrati pa so se zelo povečale zaloge, saj imajo na zalogi kar 250 ton nedokončanih verig, ker so izgubili enega od dobaviteljev polizdelkov. Sedaj se že dogovarjajo z železarno Nikšič in upajo, da bodo polizdelke dobili in tako končali proizvodnjo in zmanjšali zaloge.

Ob tem velja poudariti, da je vse poslovanje Sidrni verig izvozno usmerjeno in naj bi letos prodali na tuje za 1,5 milijonov dolarjev, od tega 90 odstotkov na konvertibilno področje. Vendar pa izvoz postaja dohodkovno vse manj zanimiv, saj so razlike med cenami domačih surovin in surovin na svetovnem trgu vse večje. Tako stane tona domače žice za 400 dolarjev, na svetovnem trgu pa je moč enako količino dobiti že za 280 dolarjev.

Polletno izgubo so pokrili iz rezervne sklada delovne organizacije. Da pa ne bi bilo primanjkljaja še konec leta, so v sanacijski program napisali, da bodo povečali proizvodnjo, predvsem z večjo produktivnostjo. To so kratkoročni ukrepi. Dolgoročno pa menijo, da v Verigi ni mesta za tovrstno proizvodnjo. Vendar bodo lahko proizvodnjo verig zmanjševali le v takšni količini, kot bodo povečevali izvoz drugih izdelkov. L. Bogataj

Socialna varnost kmetov

V jeseniški občini ugotavljajo, da je najbolj ogrožena socialna varnost ostarelih kmetov, ki jih je v občini največ - Dohodek nudi le kmetija s 25 glavami živine

Jesenice - V jeseniški občini, ki je pretežno industrijska, je le malo kmetijskih površin. Največ jih je še vedno v gorskem svetu in v hribovitih predelih. Proizvodnji hrane je od vseh kmetijskih površin namenjenih 21 odstotkov, delež kmetkega prebivalstva pa je le 1,6 odstotka. S kmetijstvom se sicer ukvarja več prebivalcev, vendar imajo zagotovljeno socialno varnost iz delovnega razmerja.

Kmetijske površine v jeseniški občini so preveč razdrobljene in tako dohodkovno neučinkovite. Mladi se zato zaposlujejo v industriji, pri kmetijskem zavarovanju pa se zavarujejo največkrat le en član družine.

V jeseniški občini je 175 zavarovancev kmetijskega zavarovanja, od tega je 28 kmetov-kooperantov. Starostna struktura kmetov je izredno slaba, saj je kar 57 odstotkov ali 99 kmetov starejših od 60 let. Najmanj tretjina od teh jih je dela nezmožnih. Starostna pokojnina, ki jo prejema gospodar kmetije je skromna in znaša le 1.680 dinarjev, večina jih je zavarovanih v najnižjem razredu. Tako je najbolj ogrožena socialna varnost starih in osemstih kmetov. V občini pa preživniškega varstva po zakonu, ko bi lahko ostareli kmet uveljavil pravico do preživnine ali stalnega mesečnega prejemka, ni v času, odkar je od leta 1979 zakon v veljavi, nihče uveljavlja.

Socialno varnost torej zagotavlja v občini le večja produktivnost. Ugotovili so, da bi primeren dohodek na usmerjeni kmetiji nudilo le gospodarstvo s 25 do 30 glav živine v hlevu, strojna obdelava zemlje, čeprav bi se s tem kmet kljub temu ne bi mogel enačiti z delavcem, ki dela po osem ur v industriji - še posebej ne v hribovitih predelih.

Zato je naloga sindikata, da se doledno uresničuje socialna poli-

tika na tem področju. Produktivnost dela v kmetijstvu bo treba povečati na osnovi trajnih povezav med kmeti samimi, na osnovi združevanja zemlje ter povezovanja z družbenim sektorjem. V kmetijskih in združenih organizacijah bo vendarle treba pripraviti razvojne programe, obenem pa se zavzemati, da bi s solidarnostjo delavcev v združenem delu zagotovili socialno varnost tistih kmetov, ki si je sami ne morejo. Dobrodošli bi bili konkretni ukrepi ter ustrezni dogovori in sporazumi tudi v samoupravnih interesnih skupnostih socialnega varstva. D. Sedej

Deljena obveznost

Delovne organizacije, ki bodo izvajale proizvodno delo in delovno prakso učencev v usmerjenem izobraževanju, predlagajo, naj bi del stroškov nosili tudi drugi udeleženci v okviru posebnih izobraževalnih skupnosti - Izdatke za zdravniške preglede, zdravstveno in invalidsko zavarovanje ter za prevoze učencev na delo bodo pokrivala šole

Zakon o usmerjenem izobraževanju predvideva, da bodo učenci v prvem letu srednjega usmerjenega izobraževanja opravili 80 ur proizvodnega dela oziroma delovne prakse zunaj šol. Za izvajalce so v posebnih izobraževalnih skupnostih delovne organizacije, ki jih sestavljajo tudi izobraževalni programi, določena mesta, na katerih se bodo učenci praktično usposabljali, in inštruktorji, ki jih bodo usmerjali.

Proizvodno delo in delovna praksa se začne februarja. Priprave so bile dovolj zgodnje in temeljite, kljub temu pa nekatera vprašanja še niso od kraja rešena. Delovne organizacije, ki bodo izvajale proizvodno delo ali delovno prakso, namreč vseskozi zahtevajo, naj bi del stroškov nosili tudi drugi udeleženci v okviru posebnih izobraževalnih skupnosti.

Strokovna služba republiške izobraževalne skupnosti je zato pripravila ogradje, nekakšno enotno izhodišče za sklenitev samoupravnih sporazumov med šolami in združenim delom.

Predlog sloni na domnevi, da bodo rezultati dela učencev odtehtali stroške, to pa bo res le, če bodo učenci razporejeni na taka dela, ki jih je tudi sicer treba opraviti. Izjeme seveda so vedno in povsod. Če delo učencev ne bi bilo »donosno«, naj bi del izdatkov prevzeli tisti uporabniki, ki proizvodnega dela ali delovne prakse ne bodo izvajali.

Strokovna služba je pripravila tudi predlog delitve obveznosti med izvajalci praktičnega pouka in šolami. Delovne organizacije bodo, razumljivo, nosile glavno breme. Učence bodo morale razporediti na dela in naloge, ki jih bodo lahko uspešno in varno opravljali, v skladu s predpisi bodo morale poskrbeti za varstvo pri delu in zaščitna sredstva, za delovna sredstva in predmete dela ter za nagrade učencem glede na njihov delovni prispevek. Torej bodo morale primerno dopolniti tudi svoje splošne akte.

Na drugi strani pa naj bi šole nosile stroške posebnih zdravniških pregledov učencev, če bodo potrebni, izdatke za zdravstveno in invalidsko zavarovanje ter za regresiranje prevoza na delo. Taka rešitev bi iz-

vajalce proizvodnega dela in delovne prakse razbremenila predvsem organizacijsko-administrativnih opravil, medtem ko gre za razmeroma majhne zneske. Kljub temu pa bo treba najti način, da posebne izobraževalne skupnosti stroške šolam povrnejo, saj niso vračunani v ceno vzgojnoizobraževalnih storitev in bi torej zajedali njihov dohodek. H. Jelovčan

Preskrba še šepa

V jeseniški občini si prizadevajo, da bi dobili prebivalci v vseh krajevnih skupnostih zadovoljivo razvito trgovino - Problemi in v rekonstrukcijo farme na Bledu

Jesenice - V jeseniški občini imajo le eno trgovsko delovno organizacijo Golico ter temeljno organizacijo Klavnico, čeprav za boljše preskrbo prebivalstva skrbijo tudi poslovne enote delovnih trgovskih organizacij, ki imajo sedež izven občine.

V občini ob razpravah o razvitosti trgovine ugotavljajo, da imajo več prodajal in prodajnega prostora kot je povprečje v republiki, a se obenem postavlja vprašanje razvitosti trgovske mreže v Sloveniji.

Ob organiziranosti trgovske mreže opažajo več slabosti in pomanjkljivosti ter si prizadevajo, da bi se trgovina bolj dolgoročno dohodkovno povezovala.

Najbolj razvito trgovsko mrežo ima krajevna skupnost Sava, ugodni pa so tudi kazalci za Kranjsko goro, ki ima zaradi razvitega turizma dovolj prodajal. V ostalih krajevnih skupnostih pa preskrba prebivalstva peša, posebej v tistih krajevnih skupnostih, kjer se gradijo nova stanovanjska naselja ali se predvideva gradnja novih stanovanjskih sosesk. Te krajevne skupnosti so predvsem Rodine, Breg in Dovje-Mojstrana. Tako kot v vseh občinah tudi v jeseniški prihaja včasih do zastojev pri preskrbi prebivalstva. Največkrat je vzrok nepotrebna potrošniška mrzljica, do zastojev pri preskrbi prebivalstva pa prihaja tudi zaradi pomanjkanja premateriala - zaradi restrikcij pri uvozu in pospeševanju

izvoza - pomanjkanje konditorskih proizvodov, elektromateriala itd. Večkrat je prihajalo do zastoja tudi zato, ker proizvajalci na tržišče niso pošiljali proizvodov zato, ker so čakali na nove cene. Preskrba se umirja in pričakujejo, da bo do konca letošnjega leta na tržišču dovolj tudi tistih proizvodov, ki jih zdaj ni.

V jeseniški občini ocenjujejo, da bi morali imeti večji vpliv potrošniški sveti, ki so jih ustanovili po vseh krajevnih skupnostih. Marsikje še niso prav zaživeli, rezultati njihovega dela so večkrat kot ne le ugotovitve raznih pomanjkljivosti na področju preskrbe, nimajo pa pravega vsebinskega vpliva na trgovino in na njen razvoj. Delovne organizacije združenega dela so dolžne sodelovati in se dogovarjati s sveta potrošnikov in sicer v okviru določil samoupravnega sporazuma, ki ga sprejmejo.

Na Jesenicah so se zaradi boljše preskrbe s hrano začeli dolgoročno povezoovati s farmo v Stični, v katero bodo po samoupravnem sporazumu vložili okoli 5 milijonov dinarjev. Ta farma bo jeseniško občino v celoti oskrbovala s svinjskim mesom. Drug program vsebuje sovlaganje v rekonstrukcijo farme na Bledu, v katero bodo vložili 2 milijona dinarjev. Septembra letos pa bodo v občini ustanovili tudi sklad za pospeševanje kmetijstva. D. Sedej

Skupno načrtovanje

Gorenjska mladina se je po dveh letih počitnicah lotila dela. Mladi so se posvetili, kako uspešno in kako naj v prihodnje zastavijo skupne akcije. Medobčinska konferenca ZSMS Gorenjske, ki usklajuje delo petih občin, se pripravlja na svetovno medobčinski organizacijo. V analizi, ki bo poskušala ugotoviti uspešnost skupnega dela, se mladi gorenjskih občin lotili v okviru regijskih področnih konferenc oziroma nosilcev: raziskali so, ali so le-ti resnično potrebni za skupno delo in ali imajo sploh kaj za izpolnjevanje svojih dolžnosti. Dosele so se namreč na tem področju pojavljali problemi zaradi velikih stroškov povezovanja, deloma pa tudi zaradi pomanjkanja kadra, ki za to delo ni dovolj usposobljen.

Skupna akcija, ki jo nameravajo pripraviti v naslednjih nekaj mesecih, je z namenom, da za namenjavajo postaviti osnovno načrtovanje, ali bodo vsem mladim članom zagotovljena delovna sredstva. V razpravo bodo vključili tudi gorenjsko skupnost za zaposlovanje, ki porajajo trenutno krizo v delovanju mladim, vse od združenega dela in njegovih potreb do solidarnosti in štipendiranja ter neso-

Po zaključku letošnjega šolskega leta nameravajo izdelati tudi oceno prvega letnika usmerjenega izobraževanja na Gorenjskem, njegove pomanjkljivosti in stvari, ki jih lahko izboljšajo. Seveda vsebinsko spremljanje prvega leta novega šolskega sistema traja neprestano in je tudi medobčinska konferenca ZSMS za Gorenjsko nenehno povezana z izobraževalnimi ustanovami, zato je seznanjena z nekaterimi problemi, ki se v šoli sproti pojavljajo: pomanjkanjem učbenikov, nedokončanimi programi, kadrovske stisko. Priprava idejnopolitičnega usposabljanja je še vedno šibka točka mladinskih akcijskih programov, saj tu nikakor ne morejo iz zastarelih in neučinkovitih kampanjskih oblik. Politično usposabljanje je ponekod zgolj formalnost, je le podaljševanje šolskega pouka in ni dovolj iznajdljivo pri uporabi metod, ki so na dljivo pri uporabi metod, ki so na dolgi voljo. Medobčinska konferenca ZSMS Gorenjske namerava do konca leta zbrati izkušnje vseh občin glede idejnopolitičnega dela, kasneje pa bodo poskušali mladi družno izpiliti izobraževanje.

Prva akcija, ki konec tega tedna čaka gorenjsko mladino, je shod gorenjskih brigadirjev na Šobcu, kjer bo verjetno padla tudi kaka kritična beseda o krizi, ki se je že nekaj let stopnjevala v mladinskem prostovoljnem delu in njegovi organizaciji. D. Zlebir

30 TRŽIČ

30. seja DRUŽBENO-POLITIČNEGA ZBORA skupščine občine Tržič, ponedeljek, 28. septembra, ob 17. uri v mali sejni sobi skupščine občine

29. SEJA ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI skupščine občine Tržič, torek, 29. septembra, ob 16.30 v veliki sejni sobi skupščine občine

2. SKUPNA SEJA ZBORA ZDRUŽENEGA DELA IN ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI skupščine občine Tržič, torek, 29. septembra, ob 17. uri v veliki sejni sobi skupščine občine

Dnevni red

Po ugotovitvi sklepčnosti bodo delegati pregledali zapisnike zadnjih sej ter uresničitev sprejetih sklepov, zatem pa bodo obravnavali:

- poročilo o delu slovenskih delegatov v zveznem zboru skupščine SFRJ
 - oceno izida referenduma za četrti samoprispevek
 - uresničevanje gospodarske ustalitve in izpolnjevanje planskih obveznosti v prvem polletju 1981
 - program dela zborov skupščine občine Tržič do konca leta 1981
 - družbeni dogovor o skupnih osnovah in merilih za usklajeno urejanje odnosov pri pridobivanju in razporejanju dohodka delovnih skupnosti upravnih in drugih organov pri delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev
 - predlog dogovora o skupnih osnovah in merilih za določitev odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda
 - odlok o razveljavitvi odloka o določitvi višine stanarine ter delitvi in uporabi stanarine
 - zagotavljanje pravne pomoči v občini Tržič
 - poročilo o reševanju problematike udeležencev NOV in vojaških invalidov v letu 1980
 - Komunalno podjetje Tržič - za držanje izvršitve sklepa zbora delavcev z dne 26. 8. 1981
 - informacija o gibanju osebnih dohodkov voljenih in imenovanih funkcionarjev v občini Tržič za prvo polletje 1981
 - volitve in imenovanja
 - delegatska vprašanja
- Delegati zbora krajevnih skupnosti bodo pol ure pred pričetkom skupne seje obravnavali še
- investicijske programe krajevnih skupnosti za leto 1981

DOGOVORIMO SE

Pozornost gospodarstvu

Delegati bodo prihodnji teden obravnavali tudi program dela skupščinskih zborov do konca leta. Kaže, da bodo dnevni redi štirih skupščin, kolikor se jih bo predvidoma še zvrstilo, precej bogati pa tudi zahtevni.

Najbolj pestra problematika se kaže na področju družbenega planiranja in gospodarstva. Gre za aneksek samoupravnim sporazumom o temeljnih plana interesnih skupnosti družbenih dejavnosti za 1982. leto in predlog valorizacije letošnjih programov. Delegati se bodo srečali tudi z analizo uresničevanja resolucije o družbenoekonomskem razvoju občine za leto 1981 in s predlogom resolucije za prihodnje leto, s poročilom o izplačilu kompenzacij za osnovne življenjske artikle, z uresničevanjem dogovora o politiki cen, dogovora o razporejanju dohodka in z delom intervencijskega sklada za kmetijstvo. Za zbor združenega dela bo razen tega posebno zanimivo poročilo o devetmesečnih gospodarskih gibanjih z oceno do konca leta in s posebnim poudarkom na izvozno-

uvozni problematiki, medtem ko se bo v zboru krajevnih skupnosti najbrž razvila živahna razprava o predlogu delitve denarja za naložbe.

S področja občne uprave in proračuna sodi med pomembnejše zadeve odlok o splošnih pogojih vzajemnih razmerij med etažnimi lastniki stanovanj, ki jih zdaj ne ureja noben akt. Zanimiva bo tudi analiza o zagotavljanju pravne pomoči v občini s predlogom, kako ponuditi čim učinkovitejšo pomoč vsem občanom. Kot vsako jesen bodo delegati tudi letošnje pripravljali o rebalansu proračuna, na decembrski seji pa še o proračunu za prihodnje leto ter o programih sredstev in skladov.

Tudi v komiteju za urejanje prostora in varstvo okolja pripravljajo več predlogov. Gre za nekatere pomembnejše odloke, kot sta na primer odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča in odlok o povprečni gradbeni ceni stanovanj in stanovanjskih hiš ter povprečni ceni komunalnega urejanja zemljišč, zanimiv pa bo tudi družbeni dogovor o odškodnini za kmetijska zemljišča.

Vzroki neuspeha

Predsedstvo občinske konference socialistične zveze je po poprejšnjih razpravah v nekaterih drugih telesih sprejelo končno oceno neuspeha referenduma za četrti občinski samoprispevek.

Referendum je bil po politični in strokovni plati dobro pripravljen, menijo člani predsedstva. Občani so bili z njim seznanjeni, kar potrjuje visok odstotek udeležbe na glasovanju.

Razloge neuspeha je torej treba iskati drugje. Najpomembnejši je vsekakor padeč življenjskega standarda. Osebnih dohodkov niso rasli, spremenjen je bil cenzus za otroške doklade, razen tega pa je na odločitve volilcev nekoliko vplivalo tudi negativno stališče predsedstva republiške konference SZDL do uvažanja referendumov sploh.

Drugi vzrok je treba iskati v pomanjšanem programu, ki za vsakega občana ni bil niti osebno niti širše gledano dovolj zanimiv. Kako bi sicer pojasnili neuspeh v Križah in Sebenjah, kjer bi krajevni skupnosti celo prejeli solidarnost?

Tudi izkušnje iz tretjega občinskega samoprispevka so vplivale na glasovanje. Program namreč ni bil uresničen v takem obsegu, kot je bilo ob razpisu referenduma obljub-

ljeno. Iz tega se je rodilo nezaupanje občanov, bojazen, da bi se stvar utegnila ponoviti.

Predsedstvo občinske konference socialistične zveze priporoča, naj bi v posameznih krajih pregledali vzroke za neopravičen izostanek nekaterih volilcev, zlasti članov zveze komunistov in drugih družbenopolitičnih organizacij ter organov krajevnega samouprave.

Ob vprašanju, kako v tem srednjeročnem obdobju vendarle zagotoviti vsaj delen razvoj krajevnih skupnosti, predsedstvo občinske konference SZDL Tržič meni, da je potrebno iskati vse mogoče vire za financiranje naložb, tudi prek lokalnih samoprispevkov. Vendar pa morajo biti odločitve zanje temeljito pretehtane, zlasti v tistih krajevnih skupnostih, kjer četrti občinski samoprispevek ni bil izglasovan.

Borci niso pozabljeni

Odkar je bil sprejet družbeni dogovor o skupnih osnovah in merilih za podeljevanje priznavalnin udeležencem narodnoosvobodilne vojne in drugih vojn, je skrb za borce v tržički občini bolj sistematična in učinkovita.

Vsi problemi se rešujejo sproti prek komisije za zadeve invalidov in borcev NOV, predvsem pa v tesnem sodelovanju z organizacijo zveze združenj borcev NOV Tržič. Občinska skupščina vsako leto zagotovi v proračunu toliko sredstev, da je mogoče rešiti vse primere, ki so potrebni denarne pomoči. Z novimi predpisi se je zboljšal zlasti položaj borcev ter njihovo zdravstveno varstvo.

Kljub temu pa bo potrebno sistem varstva borcev še naprej izpopoljevati. Vključiti se bodo morale krajevne skupnosti in samoupravne interesne skupnosti, ki se na svojem delovnem področju kakorkoli srečujejo z vprašanji borcev in vojnih invalidov. Družbeni dogovor o priznavalninah bo treba dosledno spoštovati, zdravstveno službo napraviti še bolj učinkovito, posebno pozornost pa bi kazalo posvetiti osamelim in onemoglim borcem, ki rabijo domačo varstvo, sosedsko pomoč ali skrb patronažne službe.

Imenovanja

Zbori skupščine občine Tržič so oktobra 1979. leta imenovali komisijo za spremljanje izvajanja družbenega dogovora o kadrovske politiki v občini Tržič. Iz objektivnih razlogov nekateri člani v komisiji ne morejo več sodelovati. Zato komisija za volitve in imenovanja predlaga, da delegati razrešijo Anico Arbiter, Vladimirja Erjavšca in Ivanko Strajnara, namesto njih pa imenujejo Andreja Pagona, Jelko Primožič in Adelo Šemrov.

Delegati naj bi izrekli tudi soglasje k imenovanju Boštjana Jocića za načelnika uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko, Ivana Berčiča pa za njegovega namestnika.

Izvoz na zahod peša

Tržičko gospodarstvo je v prvem polletju dobro poslovalo - Celotni prihodek je za 42 odstotkov višji kot v enakem lanskem obdobju - Največ težav je v zunanjetrgovinski menjavi, kjer je krepko porušeno razmerje med izvozom na zahod in vzhod - Nazadujejo tudi investicijska vlaganja

Podobno kot v prvem trimesečju so tudi v polletju finančni kazalniki poslovanja tržičkega gospodarstva v primerjavi z enakim lanskim obdobjem ugodni. Vendar pa je treba hkrati tudi povedati, da so povsem odraz izjemno dinamičnega gibanja cen za surovine in reprodukcijske materiale ter cen izdelkov.

Tržičko gospodarstvo je v prvem polletju ustvarilo dobre rezultate. Milijarde dinarjev celotnega prihodka oziroma 42 odstotkov več kot lani. Porabljena sredstva so naraščala skoraj za poltrudi odstopa počasneje, zanimiv pa je tudi podatek, da so delavci za sklade namenili kar 108 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Dohodek na prelasel za 46 odstotkov; največ v Tovarni kos in srpov, najmanj pa temeljni organizaciji kranjskega Gradbinca.

Za letošnje prvo polletje so značilne predvsem težave v zunanjetrgovinski menjavi. Letni plan izvoza ni bil ustvarjen niti 43-odstotno, zaskrbljuje pa tudi občuten padeč deleža prodaje na konvertibilni področje, ki se je z lanskimi 83 odstotki znižal na skromnih 46,6 odstotkov. Sicer pa je bila v polletju zunanjetrgovinska bilanca ugodna; tovare so izvozile za 450 milijonov dinarjev izdelkov, uvozile pa le za 25 milijonov dinarjev, to je 30 odstotkov manj kot v enakem lanskem obdobju. Vendar pa po drugi strani administrativna prepoved uvoza opreme že povzroča težave v tržičkem gospodarstvu in ovira celo uresničitev izvoznih naročil za zahodna tržišča.

V zvezi z izvoznimi težavami je izvršni svet skupščine občine Tržič že julija pripravil obširno gradivo s predlogom rešitev za delegate skupščinskih zborov. Ti, žal, niso bili sklepčni, zato bo o celotnem skupščinskih vprašanj beseda na skupščini prihodnji teden. Izvršni svet predlaga zborom, naj ponovno opozorijo vse organizacije združenega dela na hitrejšo in doslednejšo uresničevanje sklepov občinske konference zveze komunistov in zbora združenega dela, ki se nanana na zunanjetrgovinsko menjavo. Združeno delo naj oceni možnosti za datnega izvoza in povečanja prodaje na konvertibilni trg.

Tudi investicijska vlaganja v tržički občini niso spodbudna za daljnji razvoj. Že skoraj dve leti padajo tako po številu objektov kot po vrednosti naložb. Izvršni svet ocenjuje, da letošnji plan ne bo uresničen. Zaradi zaostrene politike kreditiranja so naložbe, ki so usmerjene predvsem v nadomestitev opreme, odvisne v glavnem od lastnih sredstev združenega dela. Čimprej bo potrebno oceniti naložbene namene za prihodnje leto in spodbuditi gradnjo v industrijski coni.

Skupna in splošna poraba se giblje v okviru resolucijskih določil. Interese skupnosti v prvem polletju niso ustvarile nikakršnih presežkov. Kljub dodatnim zneskom, ki jih je skupščina občine Tržič namenila za tako imenovane socialne programe, skupna poraba še vedno zaostaja za rastjo dohodka za 35 odstotkov. Podobno velja tudi za splošno porabo. Nekatere nove naloge bodo zahtevale spremembe občinskega proračuna, znižanje za približno 2,2 milijona dinarjev, tudi znižanje dotacij vsem uporabnikom proračuna.

Cene, ki so v pristojnosti občinske skupnosti, v prvem polletju presegle dogovorjenega nivoja.

Četudi vaščane Loma prah, ki se dviga za avtomobili, silno moč, tudi je cesta že zdavnaj preozka in v snegu avtobus ne more stati. Vasi, bodo morali na sodobno cestno povezavo s Tržičem še nekaj let počakati. Četrti občinski referendum ni uspel, sami pa tudi ne morejo počakati. Za letos je predvideno le asfaltiranje od Slapu do Loma. Denar, gre za nekaj manj kot 2,5 milijona dinarjev, ki ga krajevna skupnost dobila iz sredstev, ki jih združeno delo namenjuje turostne naložbe.

Učinkovitejša pravna pomoč

Izvršni svet se zavzema za ustanovitev ene ali dveh samostojnih odvetniških pisarn

Analiza o zagotavljanju pravne pomoči v tržički občini kaže, da vsi občani nimajo enakega varstva, ko uveljavljajo svoje pravice. Le v nekaj več kot polovici organizacij združenega dela s področja gospodarstva se lahko pohvalijo s službami pravne pomoči. V organizacijah družbenih dejavnosti, razen v eni, pravne pomoči nimajo, čeprav povsod ugotavljajo, da bi bila potrebna.

K izboljšanju stanja na tem področju sta zadnji dve leti veliko pripomogli služba pravne pomoči pri občinskem svetu zveze sindikatov

ter samostojna služba družbenega pravobranilca samoupravljanja. Pretežni del njune dejavnosti sestavljajo pravni nasveti delavcem, ki uveljavljajo na osnovi dela pridobljene pravice.

Drugi občani se zatekajo po navsote k odvetnikom zunaj tržičke občine, največ v Kranju. Vendar pa zakon o pravni pomoči pravi, da je treba pravno pomoč čim bolj približati delovnim ljudem in občanom. Občina kot temeljna družbenopolitična skupnost mora dati pobude za ustanavljanje služb pravne pomoči in samostojne odvetniške dejavnosti ter skrbeti za tako kadrovsko politiko, da bo pravna pomoč zadostna in tudi strokovna.

Izvršni svet skupščine občine Tržič je posređeval analizo o zagotavljanju pravne pomoči odvetniški zbornici Slovenije. Ta meni, naj bi služba pri občinskem svetu zveze sindikatov pokrila potrebe delavcev v njihovih delovnih in drugih sporih, za dajanje pravne pomoči pravnim osebam družbenega sektorja in drugim občanom pa bo potrebno ustanoviti delovno skupnost odvetnikov ali eno oziroma dve samostojni odvetniški pisarni. Priporoča drugo rešitev, ker bi bila boljše glede na velikost občine, glede na to, da v njej ni sodišča, pa tudi zato, ker odvetniki iste delovne skupnosti ne morejo zastopati tudi nasprotne stranke v istem sporu.

Za tako rešitev se ogreva tudi izvršni svet, ki bo priskrbel primerne prostore za eno ali dve samostojni odvetniški pisarni ter skupaj z odvetniškim zborom v Kranju vzpostavil stik med bodočimi tržičkimi odvetniki in organizacijami združenega dela, samoupravnimi ter drugimi skupnostmi v občini.

2. maj ni bil delaven

Direktor Komunalnega podjetja Tržič je upravni organ pravčasno obvestil o zadržanju izvršitve sklepa zbora delavcev, sprejetega 26. avgusta letos, da se za 2. maj zaposlenim izplača nadomestilo osebnega dohodka.

Sklep zbora delavcev ni v skladu z določili pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke v Komunalnem podjetju, nasprotuje pa tudi sklepu delavskega sveta, po katerem delavcem ne pripada nadomestilo osebnega dohodka za 2. maj. Po planu izkoriščanja delovnega časa namreč tisti dan ni bil predviden kot delovni.

Izvršni svet skupščine občine Tržič predlaga, da se z odločbo zadrži izvršitev sklepa zbora delavcev Komunalnega podjetja.

Naložbe v krajevnih skupnostih

Zaradi neuspeha referenduma za četrti občinski samoprispevek je izvršni svet skupščine občine Tržič izpeljal usklajevalni postopek v zvezi z razdelitvijo denarja, ki ga po samoupravnem sporazumu namenijo organizacije združenega dela za naložbe v krajevnih skupnostih.

Na prvem sestanku s predstavniki svetov krajevnih skupnosti so se dogovorili tudi za nova merila. Tako bodo imele letos prednost že začete naložbe, od novih pridejo v poštev le vlaganja v komunalno izgradnjo, in to tista, ki jih bo moč letos uresničiti, razen tega pa imajo prednost naložbe v manj razvitih krajevnih skupnostih.

Za razdelitev je na voljo dobrih 1,2 milijona dinarjev po samoupravnem sporazumu ter 2,9 milijona di-

narjev, kolikor jih je ostalo iz prejšnjih let. Izvršni svet predlaga, se denar združi in nameni za naložbe na cestah od Slapu do Loma, razširitev ceste v Seničnem, novo makadamske ceste od Črni do Doline, za ureditev javnih jaškov na Brezjah, za asfaltiranje ceste v Podljudelju, kjer je bila ložba dražja, kot so načrtovale postavitev javnih telefonskih vorilnic v Kovorju in zdravstveni domu v Tržiču ter za gasilski dom v Bistrici, kjer račun prav tako niso poravnani.

Prihodnje leto bodo imele prednost naložbe tistih krajevnih skupnosti, ki so izpadle iz letošnjega programa zaradi novih meril.

Kulturni koledar

LJUBLJANA - V Galeriji Društva slovenskih likovnih umetnikov od 19. septembra do 10. oktobra razstavljajo likovni umetniki Furlanije in Koroke: Harald Schreiber, Karl Brandstätter, Günter Egger, Giorgio Celiberti, Luciano del Zotto, Angelo Giannelli, Giorgio Merlo, Fulvio Monai, Paolo Paolini, Fred Pittino, Bruno Ponte, Vico Supan in Arrigo Buttazzoni.

»V slikarskem delu, ki smo se mu zavezali, govorimo v bistvu isti jezik,« pravi Jože Ciuha, predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov. »Jezik umetnosti, ki je hkrati jezik humanizma. Ta jezik umetnosti postaja vse bolj potreben: saj se po njem spoznavamo, opazujemo in plemenitimo. Ker ta jezik naposled ogledalo naše nacionalne, obče človeške in intimne identitete.«

Končani Adamičevi dnevi

Slavnostna obeležitev 30. obletnice smrti Louisa Adamiča, slovenskega pisatelja v Ameriki - Zaključen mednarodni seminar - Adamičeva književna retrospektiva v dvorani SAZU

Ljubljana - Z osrednjo slovenostjo v Domu Ivana Cankarja so se preteklo sredo začeli Adamičevi spominski dnevi, ki so skušali prodreti v delo in življenje slovenskega pisatelja, publicista in javnega delavca, v književnost, ki je nastajala daleč od domovine, v Ameriki, ki pa je bila z vsem bistvom posvečena slovenstvu in rasti nove Jugoslavije na tej strani oceana.

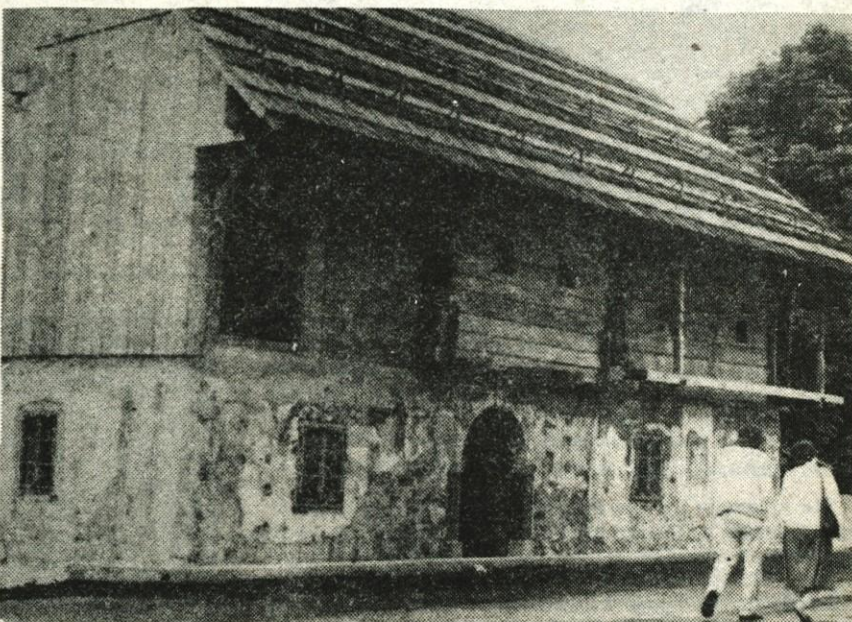
Vida Tomšičeva, predsednica odbora za obeležitev Adamičevih kulturnih dni, je smisel pisateljevega dela med slovenskimi priseljenci orisala z besedami: »Že pred petdesetimi leti je postavil kot osrednje vprašanje boj za sožitje ljudi različnih ras, narodnosti in jezikov, zavedajoč se hkrati, da je to tudi boj za pravice delavstva, za nove družbeno-ekonomske odnose.«

Boj za različnost enotnosti in enotnost različnosti, pri čemer je imel v mislih raznolikost kultur v Ameriki živečih priseljencev, ki se niso hoteli pretopiti v »stalilnem loncu«, je narekovala tudi njegovo književno, ne le politično prizadevanje. Ta osrednja poanta Adamičevega življenjskega dela je bila tudi predmet štiridnevnega seminarja, ki so se ga udeležili predstavniki iz ZRN, Francije, Italije, ZDA in Kanade. V poglobljeno znanstveno obravnavo Adamičevega dela in prizadevanja za ohranitev etnične enovitosti in

samostojnosti narodov v okviru druge narodnostne skupnosti so se v teh dneh poleg Slovencev vključili tudi predstavniki drugih republik, s čimer dokazujejo, da Louis Adamič ni pomemben le za slovensko književnost, publicistiko in politično življenje, pač pa ga sprejema za svojega vsa napredno in humano misleča skupnost. Seminar se je končal v soboto z obiskom Praproč pri Grosupljem, pisateljevega rojstnega kraja.

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani pa je v času seminarja pripravila tudi razstavo obsežnega opusa Adamičevih del v dvorani Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Na ogled je bilo nekaj del, ki so slovenskemu bralstvu znana, zraven pa še vrsta fragmentov iz doslej še manj poznanih del. Razstava dokazuje, da smo Adamiča pri nas doslej dokaj zanemarili in da je letošnji jubilej pravi trenutek, da obnovimo njegovo delo, saj v sodobnem razklanem svetu postaja vse bolj aktualno.

Kaj Adamič pomeni za skupnost, je strnila Vida Tomšičeva v naslednjih besedah: »Iskre njegovega duha, njegovega ustvarjanja, ostajajo sodobne, postajajo del skupne kulturne dediščine njegovih dveh domovin, pomenijo svojevrsten dragocen prispevek v sklad sodobne napredne misli in prizadevanj proti delitvam, za en svet.«

Končno le obnova - Liznekova domačija je ena najstarejših in ena izmed etnografsko najbolj zanimivih starih gorenjskih domačij v gornjesavski dolini. Že pred leti so pri kulturni skupnosti na Jesenicah načrtovali, da bi jo obnovili in odprli za razne razstave, ki bi bile zanimive tudi za številne turiste, ki prihajajo v Kranjsko goro. Končno se je temeljita obnova le začela in bo tako razpadajoči spomenik dobil lepšo podobo. - Foto: D. Sedej

Ubrane ptujske melodije

Dvanajsti festival domače zabavne glasbe »Ptuj 81« je za nami. Prinesel je dobršno mero novih melodij, ukrojenih v ritmu polke in valčka. V prvem festivalskem večeru, ki ga je

spremljalo več kot dva tisoč ljubiteljev tovrstne glasbe, se je s po dveh melodijama predstavilo kar 24 ansamblov. Največ glasov je občinstvo prisodilo skladbi »Presneti Jaka« v izvedbi Štajerske kmečke godbe iz Ptuj, po odličjih pa so posegli tudi gorenjski glasbeniki. Zlato Orfejevo značko s plaketo so si prislužili Oglarji iz Cerkelj, srebrno Ansambel Ivana Rutarja iz Škofje Loke, bronaste pa Krvavški kvintet iz Cerkelj, Gornjesavski kvintet z Bleda in Karavanke iz Lesc.

Na drugem festivalskem večeru, ki je bil namenjen novim ptujskim melodijam, pa so ljubitelji domačih pesmi in napevov poslušali dvajset novih polk in valčkov. Prvo nagrado občinstva je prejel za valček »Orlek kraški« Franc Korbar. Drugo in tretje mesto je pripadlo Bertiju Rodošku za melodijo »Vsak po svoje naj si poje« v izvedbi Marjana Robleka in »Nikjer ni lepše kot tu, kjer smo doma« na besedilo Tatjane Rodošek in v izvedbi dueta Franc in Braco Koren.

Ptujske melodije ne bodo tako hitro pozabljene, saj se bodo kmalu uvrstile v redni radijski spored, prek zime in pomladi pa jih bo moč slišati in videti tudi v več dvajsetminutnih oddajah RTV Ljubljane.

D. Papler

Koncert skupine Srp

Sodelovanje lutkovnega gledališča »Gledališče, lutke, glasba« kranjskega lutkarja Cveta Severja in Kluba ljubiteljev glasbe bo v četrtek, 24. septembra, prvič vidno tudi navzven. Skupno sta namreč pripravila koncert ljubljanske skupine Srp, ki bo ob 20. uri v prostorih GLG v gradu Kiesselstein.

Srp, ki ga sestavljajo Matjaž Sekne (viola), Primož Simončič (saksofon, flavta), Tadej Pogačar (kontrabas) in Goje Lešnjak (fagot, kitara, trobenta), sodi med skupine, ki delujejo v združenju z imenom Rock v opoziciji. Združenje, ki se s svojo glasbo in delovanjem postavlja po robu vsem pridobitniškim, komercialnim manipulacijam z glasbeniki in njihovo glasbo, pa tudi glasbenikov v občinstvom. Zato njihova glasba ni blizu množičnemu avditoriju, saj zahteva kritičen odnos poslušalstva in ne le slepo poslušanje in podrejanje trenutnim občutjem.

Ker je letošnji festival Rocka v opoziciji v Ljubljani - na njem bodo nastopili tudi nekateri najvidnejši tuji člani združenja - prestavljen za en mesec, bomo imeli v Kranju priložnost spoznati letošnji repertoar Srpa pred ostalim slovenskim občinstvom. Njihov kranjski nastop pa je tudi uvod v krajšo turnejo, na katero bodo glasbeniki krenili v kratkem.

Marko Jenšterle

Globje spoznavanje glasbe

Disco, plesi in kak film, to je vse, kar zabava in kulturno bogati mlade Kranjčane. Majhen premik v dvigu glasbene kulture pa je pomenila ustanovitev Kluba ljubiteljev glasbe pred petimi leti. Le-ta se je načrtno lotil sodobnih glasbenih zvrsti, ki so dandanes blizu mladim.

V klubskih glasbenih večerih so mladi spoznavali sodobno glasbeno tvornost, vse od rocka, jazza, bluesa in folk glasbe do novih tokov in ideologij. Vendar pa v klub, ki je bil do zdaj vse preveč zaprt, večina mladih ni našla poti. Odzivali so se v glavnem vabilom na koncerte: tematske večere, ko je bilo moč z besedo in glasbo izraziti marsikaj o zvokih, ki navdušujejo mlade, pa so obiskovali le najbolj navdušeni, tisti glasbeni poznavalci, ki s prodornim kritičnim ušesom dojemajo, kar jim ponuja glasbeni trg.

Poslej Klub ljubiteljev glasbe obljublja razširitev svoje glasbene vzgoje. Še vedno se bodo sicer sestajali v klubu in pretehtavali glasbene tokove sedanjosti, hkrati pa nameravajo prodreti tudi med mlade, organizirane v Zvezi socialistične mladine. V okviru tako imenovane »discofilske« sekcije so sestavili program glasbenih predavanj, ki se bodo po novem odvijala med mladino v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah, če bodo le-te pokazale dovolj zanimanja. V šestnajstih predavanjih bodo mladi spoznali v glavnem tuje glasbene izvajalce, nekoliko obširneje se bodo posvetili zvrstema blues in folk glasbe, med portreti tujih uspešnih glasbe-

nikov pa bo našla mesto tudi domača skupina Buldožer in njen idejni vodja Marko Breclj.

Ta sprememba ne obeta le bolj odprtega dela KLG, pač pa je tudi poskus popestritve kulturnega življenja mladih, ki v Kranju nimajo svojim interesom primerne zaposlitve v prostem času.

D. Ž.

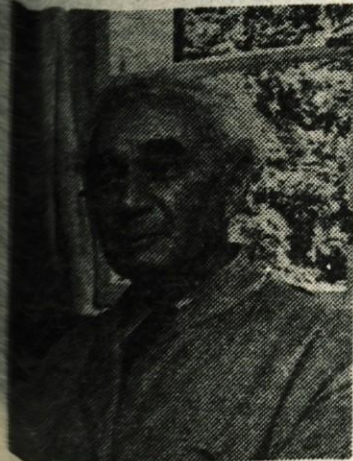
Seminar za vodje klubskih dejavnosti

Odbor za klubsko dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije je pripravil republiški seminar za vodje klubskih dejavnosti. Prvi del seminarja bo od 24. do 27. septembra v počitniškem domu SGP Nova Gorica na Bledu, drugi del pa konec oktobra. Med obema deloma bo približno mesec dni časa za izdelavo dveh nalog, o katerih se bo slušatelj seminarja lahko posvetoval z mentorjem.

V prvem delu seminarja se bodo slušatelji seznanili z značilnostmi dramaturgije recitala, z gledališko in filmsko dejavnostjo v klubu, sami pa bodo s pomočjo režiserjev pripravili tudi recital. Drugi del pa bo posvečen likovni kulturi, plesni dejavnosti v klubu ter pripravi družabnega in poslovnega večera.

Skulpturi Bonija Čeha in Slavka Kolmana - Akademska slikarja in kiparja Boni Čeh in Slavko Kolman bosta postavila pred hotel v Kranjski gori zanimivi skulpturi v lesu. Ob izdatni podpori in pomoči jeseniške Gorenjke sta se zagnano lotila dela. Stanko Kolman, ki bo v lesu obdelal svojo najljubšo skulpturo Par, visoko tri metre, Boni Čeh pa bo v Kranjski gori postavil delo, za katerega je bil spremljen na bienalu male plastike v Murški Soboti. Les sta kiparja dobila iz Kostanjevice, hrastov les pa se tudi odlično oblikuje. Vreme v Kranjski gori je naklonjeno in tako bosta skulpturi na ogled že v začetku oktobra. Vsekakor pohvalna prizadevanja mladih in nadarjenih gorenjskih kiparjev, še bolj pa je posnemanja vredno razumevanje jeseniške Gorenjke, ki s tem ne spodbuja le likovnega snovanja, temveč kulturno in umetniško bogati okolje. - Foto: D. Sedej

Umrl Werner Berg

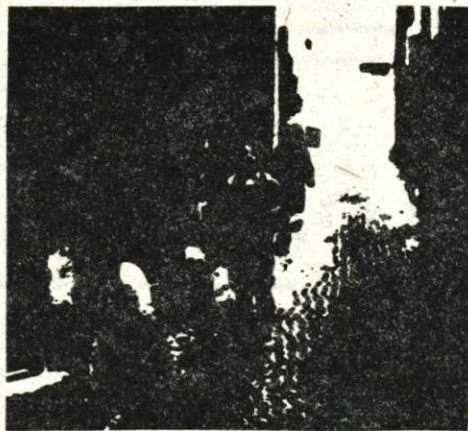
Pretrgan umetniški zanos

V ponedeljek je na Rutarjevi domačiji pri Šentvidu v Podjuntanor se je umaknil pred petdesetimi leti z Dunaja, nenadoma umrl 78-letni avstrijski slikar Werner Berg. Znani slikar, do leta Porenja, sicer pravnik, je študiral slikarstvo na Dunaju in Münchnu, kjer je na njegovo slikarsko zorenje občutno vplival ekspresionist Emil Nolde.

Razstavljal je v znanih galerijah od New Yorka do Rima, Teherana in Kaira. V Avstriji so mu 1956. leta podelili častno priložnost, letos maja pa častni znak za znanost in umetnost, s čimer je uvrstil v samo avstrijsko umetniško elito. Galerija v Ljubljani, kjer je največ razstavil in kjer so tudi zdaj na ogled njegove ustvarjene lesorezi, nosi ime po njem. Največjo razstavo njegovih del je pred desetimi leti v obliki retrospektive pripravila galerija v Slovenj Gradcu, kjer je bil 1968. leta skupaj s slikarjem Moorom in Osiplom Zadkinom imenovan za častnega člana. V likovnem izrazu je Berg našel čisto samosvojo potezo. Njegova in lesorezu je upodabljal ljudi in kraje svoje okolice, iz njih je znal izravnati značilnost malih ljudi, tišino in širino korokrajin.

Njegov poseben slikarski odnos do južnokoroških ljudi, Slovencev, je prerasel v ustvarjalen politični odnos do slovenske narodne skupnosti. Resnost in angažiranost njegovega zavajanja za Slovence izprituje tudi sodelovanje v demonstracijah ob sloglasnem štetju slovenskega prebivalstva 1976. leta. To je bilo pravičnost, kakor se je slikar sam izrazil v intervjuju slovenski vestnik, izvira iz njegovega človeškega značaja. Zanimljivo vprašanje je nastalo etično, »je dejal. Ob njegovi smrti, ki je prerezala okrnila bogat vir umetniške moči, je zveza slovenskih organizacij izrekla sožalje Bergovim družini, v sožalnih brzojavki pa ga je označila kot pomembnega govornika enakopravnega in mirnega sožitja med narodoma Koroskem, prijatelja koroških Slovencev ter odličnega predstavnika njihove izviranosti.

Pisateljica Berta Golob je v knjigi »Sovražim vas« zbrala prgišče pretresljivih črtic, s katerimi razkriva stisko mladih fantov in deklet, ki jih je življenje pahnilo pod streho vzgajališča v Preddvoru.

Brovčki

To je gnezdece štirih bratov. Zadnji od njih mi je povedal, da ima doma še sestrico, ampak tako pridno, da je ne bom nikoli videla. Oni štirje so zaradi bogve česa prišli v dom. Prva dva sta že odletela, drugi par pa čaka, da razpne peruti. Nacek pravi, da že odštevata čas v svobodo. Ta je od vseh najbolj neukrotljiv. To je tisti fant, ki semaforom ne prizna rdeče luči. V šolo hodi osrečevati predvsem učitelje, seveda tudi mene. Vedno znova me pričuje, da je najlepša ocena dvojka. Za nič na svetu ne bi maral štirice. Pojesti je ne moreš, pokaditi je tudi ni mogoče. Navsezadnje ima Nace celo prav.

Kadar je na vrsti, da bi povedal odgovor, vedno pravi, da imajo dame prednost in nagajivo pogleda kako krilce. Če res ne gre drugače, pove točno toliko, da je za dve.

Dokler sta z bratom hodila v isti razred, sta se presedala kakor za stavo. Če Nace ni čisto nič znal, je odgovarjal Milan. V rumenih majicah sta bila kot kanarčka in še mati bi ju težko prepoznala.

Brovčki ne skrivajo svojih slabosti. Nace je ponosen, ker je ukanil že lepo število miličnikov. Sklenila sem, da je treba ta rod spametovati. Povedala sem jim dolgo pridozgo, iz katere se je jasno videlo kako in kaj. Čisto na koncu sem rekla:

»No, vidiš, vsak Brovč je slabši.«

Nace pa je pristavil:

»Ampak doma je še eden, toda tako priden, da ga ne boste nikoli videli.« Brovčki so klepetali z zlatim srcem.

ANDREJ ŠTREMPELJ

LHOTSE 11

Rok je po odhodu Čebe ostal sam v šotoru. Ker je bil srednji šotor tipa Everest neprimerno večji od ostalih dveh tipa Lhotse, sva se z Mkom preselila k njemu. Dolgčas smo preganjali s kockanjem. Na enki so igrali tarok, na trojki pa kopalni luknjo. Jedli smo zelo malo. Vsi smo se naveličali Mouintain House. To je bila hrana, od katere smo si vsi veliko obetali.

Na žalost je bila ta dehidrirana in vakuumsko pakirana hrana ameriške izdelave. Ameriški okus pa ni primeren za nas. Vse je bilo nekam sladko z veliko zelenjave. Različne jedi so imele skoraj isti okus. Še najbolj so bili spageti in rižota, vendar smo se tudi tega kmalu prenejali. Na koncu smo raje jedli sam preperečenec s čajem ali kavo, kot pa Mouintain House. Samo sadje iz te kolekcije je bilo zares odlično. Marelice, hruške, borovnice, jagode, ananas in jabolčna čežana so bili prijetno pozitivno jedilnika na hribu.

Kadar smo se naveličali kockanja, sva z Mkom pisala pisma. Rok je bral knjigo »Življenje s tristo kilometri na uro«, ki jo je na vem kdo prinesel v tabor. Zraven smo najraje jedli čokoladne napolitanke, ali pa glodali slane kekse.

Ob petih zjutraj je že brnel kuhalnik. Po zajtrku je Mk odkopal šotor. Sranje! Bilo je oblačno. Nad Namchejem so bili nagrnjeni oblaki sumljivo temnih barv. Slaba znamenja za nov dan. Že od prejšnjega dne naprej smo bili brez veze z bazo. Akumulator na vlagi kmalu odpove. Mk je imel v kameri baterije, vendar nismo imeli vtičaca, s katerim bi jih lahko priključili. Rok se je lotil dela. Od čelne svetilke je odrezal kos žice. S pomočjo obliža je napravil primitiven, a učinkovit vtičac. Aleš je menil, da moramo naprej na trojko. Pri nas je naletaval sneg. Ni nam šlo v glavo, da nas pošilja na trojko v takem vremenu. Na dnu raze se je pojavila skupina iz enke. Trije so nadaljevali pot, ostali pa so zaradi sneženja sestopili. Skozi prve plazove so se kmalu prikazali Ivč, Nejc in Pero iz trojke. V takem vremenu nima smisla da greste navzgor. Pridružili smo se jim in odšli v bazo.

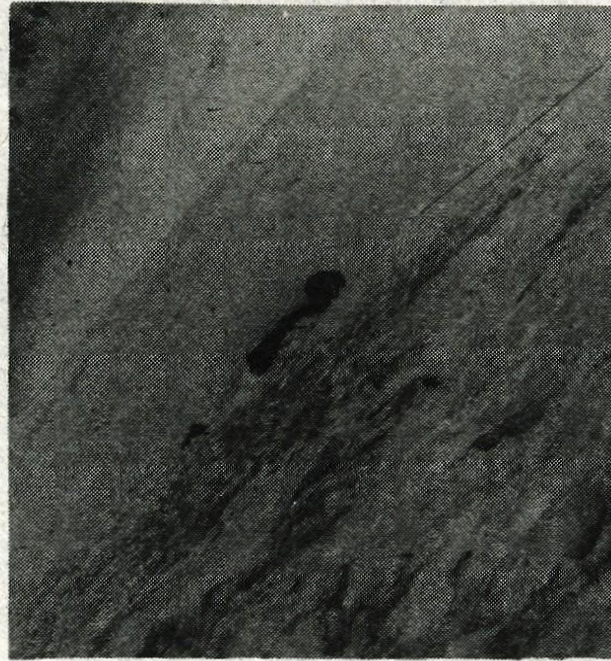
Na depozu nas je dobil pravi snežni metej. V bazi nas je čakala pošta. Mk ima rojstni dan.

Že mesec dni smo na hribu. Pošta redno prihaja. Vsake besede od doma sem zelo vesel. Baskovski vodja je prišel na ponovni pregled. Počuti se precej bolje. Doka je povabil v svojo bazo. Tudi kdorkoli od nas je dobrodošel, pravi. Za zajtrk je bil puri, prepojen z oljem. Ocvrl sem si tri jajca. Mk je namesto torte za rojstni dan dobil nekakšen šarkelj. Pred kosilom sta nas obiskala dva turista. Prešeren, Slovenec, ki študira v Londonu s svojjo zaročenko. Potepata se po svetu. Veseli smo vsakega novega obraza, še posebej če govori slovensko. Mika in Stipe sta odšla na »dopust« do bližnjih vasi. Tovorov še vedno precej manjka. Le sedem Šerp je opremljenih. Ostali lenarijo v bazi. Tudi številnih osebnih sodov še ni. Nekateri imajo zato že mesec dni še vedno samo tisto obleko, ki so jo prinesli s seboj v nahrbtniku. Za večerjo je Dal-bat. To je dal z rižem. Čivč pri kuhanju ni mignil s prstom. Zato so ga Šerpe skuhalo po svoje in je zelo neokusen.

Po zajtrku sem šel za bolniško sestro k Doku. Petru sva previla roko. Prste ima črne in vse v mehurjih. Kar stres me ob pogledu nanje.

Stirje so dobili drisko. Med vsemi je največji revež Čivč. Brez toaletnega papirja ne gre nikamor. Dok je postrojil domačine, ki delajo v kuhinji. Napravil jim je pridigo. Potem so se morali vsi umiti in to z milom. Učinka ni bilo. Že naslednjega dne je bilo v kuhinji vse po starem.

V srednje toplem vremenu smo prišli na enko. Z Mkom sva odšla iz baze zelo zgodaj, tako da naju je velika vročina dobila šele vrh skal. Do tabora so se

Tabor dve smo postavili v strmo ledeno pobočje.

potem delale ogromne coklje. Mk je proti koncu izgubil živce. Rok in obe Šerpe so prišli uro in pol za nama. Najedla sva se rib in čebule. Vreme je bilo izredno toplo. Tam, kjer so običajno bruhal plazovi, je tekla voda v potokih. Vse popoldne sva odkopavala drugi šotor, ki služi za skladišče. Zato je bolj zanemarjen in zasut. V steni je bila že zdvajna senca, ko je Amal Dablam še vedno žarel v večernem soncu. Odnehala sva in odšla v votlino na večerjo.

Mk in Rok imata oba drisko. Malo sem se norčeval iz njiju. Kmalu me je doletela kazen. Sredi noči sem moral v mrzlo noč, na stranišče seveda. Tolažil sem se s pogledom na čudovito nočno pokrajino, ki jo je obližala mesečina. Zvečer sem topil led za čaj. Kopali smo kar bližnjo steno in kose ledu metali v posodo. Led se je ves raztopil, na površini pa je plaval masten zelen pljunek. Svinje! Kdo neki je pljunil v steno, ki je »rudnik« ledu?!

Prvič smo v lepem vremenu prišli na dvojko. Šerpe sta nas prehitela dve vrvi pred taborom. Takoj sem vedel kam pes taco moli. Hotela sta dobiti srednji šotor, ki je največji. Na dvojki smo ju potem le nekako prepričali, da sta odšla v zgornji »Lhotse« šotor.

S seboj sta vzela oba suha ležišča iz armafleksa, tako da sta imela v majhnem šotoru kar štiri. Prosil sem ju za enega, ker je bil v našem šotoru eden popolnoma namočen. Začela sta se razburjati, da hočemo vse najboljše za sebe. Zagrozila sta mi, da bosta šla kar v bazo. Zlezla sta mi čez glavo. Jezno sem povedal Mku v šotoru, kako je in odšel. Na prvem sidrišču pod taborom sem dve vponki, ki smo ju potrebovali za napredovanje, zamenjal z vrvnimi zankami. Mk je nekaj zagodrnjal in zlezal iz šotora. Do našega prihoda v Bazo je bil on bara sab. Šerpe so ga spoštovali in se ga bali ob enem. V obraz je bil ves rdeč. Oči so mu kar bliskale od jeze. Žila na čelu mu je nabreknila, kot nekoč Šraufu. Nadrl je Šerpe, da sta reveža kar lezla skupaj. Po nevhiti, ki je tako nenadoma prišla nadjnu, sta bila kot dva polita kužka. Opravičila sta se in nam izročila armafleks.

Mka poznam kot zelo prijaznega do Šerp. Vedno jih zagovarja. Kadar ga le preveč razjezijo, sploh če zahtevajo nemogoče stvari in izsiljujejo, pa ne pozna usmiljenja. Njegova beseda pri Šerpah tudi nekaj zaleže.

IZIGRANA SMRT IN SUŽNOST

Martin Prešeren

»Tako ti povem, Erika, vsem tistim se bom maščeval, ki so s črnimi poljali in škropili najine bele nogavice, nisem in ne bom jih pozabil. Ali spomniš, kako so naju zmerjali s Hitlerjevimi podrepanikom, hudiči komunistični, še ne vedo, kaj jih čaka!« je zaključil Hans na Erikino opozorilo, ker jo je bilo strah, da ne bi kdo slišal. Od Zirovnice do Jesenic sta molčala, ker so se v kupe prerili rezervisti in nekaj vojakov. Rezervisti so bili vsi neprespani, nekateri med njimi pa so bili že od jutranjih požirkov izganjeni. Tudi v kupeju so nadaljevali s kratkimi požirki izganjenih steklenice, katero je imel v roki močan kmečki fant, ki je odhajal k vojakom. Vsi vprek, tako rezervisti, ki so odhajali na Bohinjsko Belo in v Mežaklje, in vojniki, ki so odhajali na Hitlerjevo in njegovo »bando« Hansu in Eriki je ob tako grdem govorjenju o Hitlerju kar sapa zapinil ob enem pa ju je bilo strah, da ju ne bi kdo izmed navzočih spoznal, da sta »kulturbundovca«. Nekdo izmed rezervistov je pripomnil: »Če bi dobil Hitlerja v roke, bi ga obesil na najvišji tovarniški dimnik na Jesenicah.«

»To je pa že preveč, Erika!«

»Tiho bodi, Hans!«

Od jezala nad takim govorjenjem in v strahu sta se oba okrenila proti oknu, gledala prebujajoči se dan in tako odvrnila pozornost od sebe.

Na jeseniškem kolodvoru sta izstopila med prvimi. Erika se je na peronu zaletela v nekega vojaka, ga sovražno pogledala, odhitela množico do prvega sprednjaka in ga vprašala, na katerem tiru stoji vlak za Korško in kdaj odpelje. Pokazal ji je pripravljeni vlak še brez lokomotive ter ji povedal, da odpelje čez uro. S Hansom sta odšla na sedemdeset postaje in stopila v mrzel, nezakurjen vagon in si poiskala primerno mesto. V vlak so poredkoma vstopali njima enaki, večinoma kulturbundovci in petokolonaši. V vagonih so si podajali roke v pozdrav. Nekateri so bili mrkih obrazov, kot da jim je žal zapustiti svoje domove in oditi v neznano tujino, drugi so bili zopet izredno dobre volje, pripovedovali so neokusne šale, katerim se skoraj nihče ni smejal.

Tudi Hans in Erika sta dobila svojo že dolgo poznano družbo. Med seboj so govorčili vse mogoče, nekateri nemško, drugi slovensko ali pa s jim je jezik zapletal v mešano slovensko-nemško besedičenje.

Na peronu se je medtem nabrala kar velika množica ljudi. Vse se je zbrlo, vojaki, vpoklicanci s svojimi kovčki, kmetje in delavci. Vsak je hitel svoj vlak, eni na vlak, ki vozi poti Ljubljani, drugi na bohinjske in kranjske gorke. Zunanaj je pričelo deževati in težke megle so se vlačile ob pobočjih Mežaklje. Turobno jutro, še bolj turobno pa je bilo za petokolonaše in kulturbundovce, ki jih bo vlak vsak čas odpeljal preko meje v Avstrijo.

V kupe so stopili cariniki in neoboroženi orožniki. Vljudno so pozivili in spraševali potnike, ali ima kdo kaj prijaviti. Eriko je preletel srh, če bi bila preiskava. V tem trenutku ji je bilo žal, ker je vzela s seboj denar, še bolj pa jo je zaskrbelo, ker je vzela s seboj spisek komunistov. Cariniki je bilo prav tako, kot je kdo odgovoril. Če ni imel kaj prijaviti, so šli naprej, če je pa kdo povedal, da bo prijavil, so površno pregledali in odšli dalje. Prav tako sta delala orožnika. Pregledovala sta potne liste ali tridnevne prepustnice, katere je izdalo sresko načelstvo. Eriki je srce močno bilo, ko so se cariniki pozanimali, ali ima kaj prijaviti.

»Nič nimam, gospod carinik, z bratom greva za nekaj dni na obisk sorodnikom.«

»V redu, gospodična, če nimate nič, vam tudi cariniki ne moremo nič kaj take?«

Tudi orožnika sta pregledala potne liste in odšla naprej. Erika si je od dahnila, postala boljše volje in pričela ponujati svoj vroč čaj z namenom, da bi bila steklenica čim prej prazna ter tako hitreje dostopen spisek komunistov. Deževalo je vedno močneje in velike kaplje so drsele po steklih vagnskih oken. Na peronu se je pojavila velika skupina mladih fantov. Korakali so z jugoslovansko zastavo na čelu in peli pesem: »Jugoslovanska majka, nemoj tgovati...« nato pa vzklkali: »Živela Rusija, živel Stalin, dol s Hitlerjem in njegovim pajdašem Musolinijem, dol s fašizmom!«

»Ali jih slišate, kako so korajzni tile Jeseničani? Saj to so prevratniki. Le še malo počakajte, kmalu vas bo navdušenje minilo, prekleti smrtne je v ihti brbljala Erika in gledala jeseniške mladince.

»Veste, kaj vam povem. Prišli so izzivat, k našemu vlaku, da bi jim kaj rekel in bi imeli vzrok, da nas napadejo. To so podivjanci! Kako pa v človek živi med tako drhaljo, saj nisi nikoli varen življenja,« je v besni izjezikala Erika, ko jo je neki nasproti sedeči »kammerad« opozoril, naj tiho, da res ne bo kakšnih komedij.

»Živeli prostovoljci!« je prav pod oknom, kjer je sedela Erika, zavpil neki mladinec na ves glas, drugi pa so odgovarjali prav tako s parolami »živela svoboda«.

Pesem mladih prostovoljcev je odmevala med premikajočimi se vlakom in piski lokomotiv, ko se je pričel premikati »koroski« vlak, v katerem so vozili jugoslovanski kulturbundovci in petokolonaši svoji usodi napre-

IVAN JAN-SREČKO

4

KOKRŠKI ODRED

Izčrpana in v hudih bojih zmanjšana 2. grupa odredov se po bataljnih odpravah čez Savo proti Karavankam - Bataljone vodijo vodiči Kokrškega odreda - Prvi pride čez Savo 2. bataljon Savinjskega odreda - Simonov z grupnim štabom - Nemci prenesejo težišče ofenzive na levi breg Save - Povsod veliko policistov - Borci Krvavske čete hodijo pričakovat oddelke 2. grupe odredov na javko pod Davovec, ki je kmalu izdana - Začetek razkrajanja Krvavske čete - Žrtve Simonovega bataljona nad Davovcem pod Krvavcem - V zaročitvo proti borcem Kokrškega odreda se vpletajo organizatorji gorenjske bele garde - 13. avgusta 1942 nad Davovcem padajo tudi borci Kokrškega odreda.

Med odsotnostjo vodičev, ki so iz Kokrškega odreda oziroma iz njegovega 2. bataljona odšli po enote 2. grupe odredov, so se tudi na levem bregu Save razmere precej poslabšale. Med 1. in 10. avgustom 1942 so Nemci večkrat vpadli na sektor 2. bataljona Kokrškega odreda, pri čemer so dosegli nekaj

uspehov. Ujeli so nekaj borcev, ki so pod silo mučenja marsikaj povedali, tako tudi o skladiščih s hrano.

Zelo negativno je vplivalo tudi dezertstvo Mihe Perka, ki je poznal mnogo zvez pod Storzličem in v okolici Tržiča. Nemci so si na osnovi izjav teh ljudi okrog 10. avgusta, še bolj pa po tem datumu, lahko sestavili dosti natančno sliko zlasti o razmerah na območju 2. bataljona Kokrškega odreda. Niso pa še vedeli, kdaj in kje bodo prešli v Karavanke oddelki 2. grupe odredov, o čemer pričča dejstvo, da so svoje glavne sile še vedno imeli na desnem bregu Save. Na sektor 1. in 3. čete tega bataljona, ki sta se zadrževali za Storzličem ter na območju Tržiča in Jezerskega, pa so Nemci tako močno pritiskali, da sta se četi začasno premaknili celo prek Košutinega grebena na korosko stran.

Na območju Kokrškega odreda se je torej zaradi nemških vdorov v dobrem tednu vse spremenilo na slabše. Zdaj bomo pospremili enote 2. grupe odredov, ki so medtem na Jelovici doživele reorganizacijo in ki so v dveh smereh prihajale na

sektor Kokrškega odreda. Do smrti utrujeni in lačni borci te grupe so upali, da bodo tu deležni hrane, vsaj začasnega miru in počitka, a so doživeli ravno nasprotno: nove napade, nove žrtve in razočaranja zaradi prehrane.

Borci 2. grupe odredov so bili zaradi neprestanih bojov, pohodov in neredne prehrane do konca izčrpani. Po hudih spopadih in precejšnjih izgubah je poveljstvo grupe na Jelovici v začetku avgusta 1942 reorganiziralo enoto v Savinjski odred. Ostalo je malo moštva, zato so sestavili dva bataljona: Kranjčev ali 1. bataljon je štel okoli 80 borcev, Simonov ali 2. bataljon okoli 100 mož. To sta bila torej bataljona Savinjskega odreda 2. grupe odredov.

Oba bataljona, ki zdaj nista bila več skupaj, sta se hotela v Jelovico čimprej spustiti v dolino Save, preiti na njen levi breg in od tam prek Karavank na Štajersko. Tako sta želela doseči dvojce: izogniti se nadaljnji in premočni nemški ofenzivi, ki je divjala na desnem bregu Save, nato pa čimprej doseči cilj svojega pohoda: Štajersko. Prvi je krenil na pot Simonov bataljon, s katerim se je premikal tudi grupni štab; Kranjčev bataljon pa se je nekaj dni še moral zadržati na Jelovici.

Kokrški odred je v smislu dobljenih povelj storil vse, da bi bil prihod oddelkov 2. grupe odredov čim ugodnejši. Toda kljub vsem naporom v juliju in v začetku avgusta

1942 ni mogel doseči, da bi bil teren miren. Nemci so šibke moči Kokrškega odreda (predvsem izpostavljeni 2. bataljon) prisilili v defenzivo in v spopade za lastni obstoj. Nemške policijske skupine niso varovale le dostopov v Karavanke, temveč so z zasedami in z močnimi kolonami obvladovale tudi skalnate gorske grebene in prelaze. Njihovo razporejanje oddelkov je kazalo na to, da so tedaj že vedeli za natančnejše načrte 1. in 2. grupe odredov, o čemer smo že navedli dokaze. A prihajajoči partizanski oddelki, ki so med potjo zgubili precej svojih borcev (padlih in ujetih), s temi načrti niso bili seznanjeni.

Jože Mekinda - Franci, spremljevalec komandanta Franca Rozmana - Staneta, o razmerah po prehodu na levi breg Save, kamor so borci prišli ponoči na 12. avgust, pravi takole: »Vznožje Karavank in Kamniških planin je bila ena sama zaseda.« Na pot je Simonov bataljon skupaj s štabom 2. grupe odredov odšel 10. avgusta 1942, prav na dan, ko se je začel nov in obsežen nemški napad. Borci so se spuščali k Savi nižje kot pozneje Kranjčev bataljon. Z Lipniške planine so šli prek Jamnika in se mimo Besnice spustili v savsko strugo. Teren tod je še najbolj poznal Janez Koselj, doma iz Bodešč (tedanja občina Ribno).

Pri tem pa so naleteli na nemško kolono. Da bi prikrili prehod, so se pred njo raje pritajili, kajti bili so že blizu Save. Tedaj pa so nepriča-

kovano zajeli zaostalega policista. Od njega so zvedeli, da Nemci odhajajo v hajko na Jelovico, ki je bilo že sredi noči, se je bataljon ki so ga vodili borci iz Kokrškega odreda, to noč in naslednji dan zadrževal na jelovski strani Save. Del noči, ki je bil še pred njimi, bil prekratek, da bi do dne se ne priči čez Savo in pod Storžičem celo pod Krvavec. Nato so se predanili nad Besnico. Naslednji večer so se mimo Besnice spustili Savi in jo ponoči na 12. avgusta mimo prebrehli. Sava je malo pri Besnico precej plitva, k čemer je pripomoglo tudi vroče poletje.

Simonov bataljon je po skupno s štabom 2. grupe odredov šel prek glavne ceste Radovjane - Kranj, prečkal cesto in železniško Kranj - Tržič in usmeril korso v Udin boršt, kjer je ostal 12. avgusta čez dan. Čez Kokro je ravnal šel pod Preddvorom. Od tam se je začel vzpenjati proti Modjancem dalje pod Krvavec, kjer naj bi bila s hrano sprejela 2. četa 2. bataljona KO - Krvavska. Tod pa se je začelo hudo zapletati.

Javka s partizani Krvavske čete je bila dogovorjena v Brezovici. Dobre četrt ure hoda nad kmetijo Davovcem, in sicer pri lovski strelmoškega graščaka Rada, so hodili pričakovat različni partizani Krvavske čete. Tega dne, 13. avgusta, sta na zvezo iz Krvavske čete prišla Franc Vrhovnik in iz Apna in Anton Vrhovnik iz Rib.

Je slinar?

Kdor je v četrtek ali petek hodil mimo škofjeloškega hotela Transturist, je v spodnjih oknih zagotovo opazil ogromne gobane, da mu je ob njih kar srce poskočilo. Delavci hotela in člani gobarske družine Skofja Loka so za petek zvečer pripravljali miniaturno, toda zelo lepo razstavo gob, veselo gobarsko srečanje s poskušajo gobarskih specialitet iz hotelske kuhinje in zabavo.

Pravijo, da ni bilo treba veliko obveščati, pa je bilo gostov takoj dovolj. Le dan prej so obesili zunaj plakate. Bila pa je tokrat ponudba silno vabljiva in nič čudnega, da se je zvečer nabrala polna dvorana gostov. Ta večer je dobil gost za 240 dinarjev aperitiv ob prihodu, lahko je že prigriznil nekaj od narezka, med katerim so bile tudi kisle gobice, si ogledal razstavo, se usedel za mizo, okrašeno z gobarsko ikebano in bogato povečerjal.

Kar pogledimo, kaj vse so urni in prijazni natakarji prinašali na mizo: za predjed je bila švicarska solata z gobicami, sledila je smetanova gobja juha, nato kaneloni z gobami (to je ocvrta omleta) in tatarsko omako, za glavno jed so gostje dobili mešan gobov krožnik z oblogo in zeleno solato, povrh pa še kavico. Ves večer so gostje lahko pili, kolikor so hoteli. Pijača je bila vračunana v 240 dinarjev.

V Transturistu obljublajo, da bodo to jesen in zimo pripravili še obilo zanimivih večerov. Tudi večjo gobarsko razstavo bodo še priredili konec meseca in jo popestrili tudi s predavanji in diapozitivi. Na tej petkovi razstavi so dali največ poudarka na strupene gobe, ki se jih moramo najbolj ogibati. Pokazali pa so tudi izredno lepe primerke užitnih gob; celo karželjne so imeli vmes.

Seveda pa se ta večer v hotelu ni samo jedlo in pilo. Bilo je poskrbljeno tudi za zabavo. Igrali in peli so fantje loškega ansambla »F+«, gostitelji pa so poskrbeli tudi za presenečenje. Pod mize so že popoldne nalepili kuverte z gobami, res pa je, da malo manj poznanimi. In ko je prišel čas, so opozorili na te kuverte. Da vidite, kako je bilo vse pokonci, kdo bo prej pravilno uganil, kateri je slinar, katera meglenska itd., kajti za vse, ki so prav uganili, so bile pripravljene za nagrado buteljke.

Kot so povedali organizatorji loški gobarji in hotelski delavci, so včasih v Transturistu že prirajali takšne večere. Zdaj bodo to sodelovanje oživili. Obetajo tudi večer lovskih specialitet, marinarski večer in podobna doživetja.

D. Dolenc

Črtomir Zorec

POMENKI OB SAVI DOLINKI O NEKATERIH KRAJIH JESENIŠKE OBČINE

(16. zapis)

H Grahovšam sodi tudi večji zaselek Slaparska vas, kar prava vas, a je le pridružena grahovškemu krajevemu odboru. Leži precej višje ob Lomščici, onstran strme ceste, ki vodi v konec doline. Bil je sicer delavnik, a stare hiše, po vnanosti mogočne, so bile kot izumrle. Nobenega vaščana nisem mogel priklicati. So bili vsi v gozdu (med »holcarji« ali pa v dolinskih službah?), na polju gotovo ne, saj njiv ni videti tod okrog. Nisem hotel povpraševati za pravo pot. Hotel sem le zvedeti, kako si domačini sami sebi pravijo. Ali so tudi Slaparji (kot si pravijo bivalci vasi Slap ob Tržiški Bistrici), ker so doma iz Slaparske vasi?

Kakega slapu pa nisem opazil, le skokovit tok Lomščice hiti ob vasi. Morda pa so se sem priselili kdaj ljudje s Slapa in dali zaselku svoje ime?

PLANINSKI DOM POD STORŽIČEM

Tako so mi te misli in ugibanja pospešile pot v strmino, ki jo cesta preмага v obsežni serpentin in že stojim pod planinsko kočjo, ki pa je tako velika in lepa, da ji ne smemo tako reči, saj je to pravcati planinski dom; skoraj manjši hotel. Ima kar 50 postelj in 18 skupnih ležišč, elektriko, vodovod in telefon.

Tudi urejeno okolje, prostorno parkirišče, igrišča in omizja pod visokimi starimi smrekami okrog stavbe, vse to daje kar pravo hotelsko vzdušje. Saj prave planinske kočje so le skromna zavetišča pred burjo, snegom in mrazom. Tu pa tako, vsem prav – mora biti tudi meni! Sicer pa se sodobni »planinci« do Doma zelošno pripeljejo, poobedujejo, se povesele in se varno vrnejo v dolino...

Vsekakor pa se manjši del obiskovalcev tega Doma res poda v gore. V severnem ostenju Storžiča imajo tržiški alpinisti celo svoj bivak (1750 m). Zaznamovane poti vodijo od Doma na Storžič (2132 m), na Veliko in Malo Poljano, na Tolsti vrh, na Kriško goro, Javornik, Konjščico ter čez Javorniški preval (1465 m) na Jezersko.

Na zgornjem robu planine Jesenje, na katere širšem območju je postavljen tudi prelepi Planinski dom, bruha močan izvir, pravcato obilje vode za napajanje živine. Sploh je svet okrog Doma kar precej vodnat, skoraj močvirjen.

Precej višje, pod Škarjevim robom, je zanimivo kraško jamarjeno – dobro poznano tržiškim jamarjem (rad bi rekel, kako všeč so mi ti idealistični fantje, ki tvegajo, ki raziskujejo, v temi in vlagi v nenehni nevarnosti a brez posebne slave v primerjavi in spricho klavrnih plesalcev v raznih disco klubih!). Od Doma je na vrh Storžiča 3 ure poti, na Tolsti vrh in na Kriško goro prav tako 3 ure. Na Javorniško sedlo (preval) je 1 uro hoda, na planino Javornik podrgu uro. Do Jezerskega pa kar cele 4 ure.

PLAZ IZPOD ŠKARJEVEGA ROBA

Bilo je 29. marca 1937, ko je zadel tržiške smučarje velika nesreča. Kar devet mladih življenj je našlo smrt v plazu, ki se je odtrgal izpod Škarjevega robu.

Planinsko društvo Tržič je tisto leto organiziralo za svoje člane planince – smučarje tekmo v smuku v težkih terenih severnega Storžičevega ostenja. Nenadna vremenska sprememba (otoplitve ozračja) je potem povzročila tragedijo, ki je prizadela ves Tržič. Resda je bila več-

na tekmovalcev rešena, bodisi, da jih plaz ni zajel ali pa so se sami izkopali iz lavine toda za devetorico ni bilo rešitve, zadržali so se v globokem snegu...

Zdaj spe v skupnem grobu na tržiškem pokopališču; nad njimi bdi monumentalna plastika v belem marmorju, delo kiparja Borisa Kalina. Pod Škarjevim robom pa so planinci postavili svojim ponesrečenim tovarišem poseben spomenik.

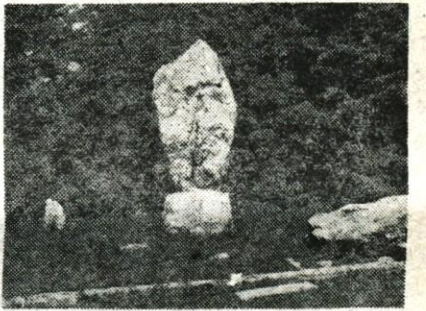
PARTIZANSKI POMNIK

Najbrž je spomeniška stvaritev, posvečena tragičnemu dogodku, ena od najlepših na Slovenskem. Nič izumetničenega, nobene umetniške plastike, le žive naravne skale v gozdnem zelenju. Dan, ko je bila tu prelita kri prvih borcev za svobodo, 5. avgusta 1941, je sedaj razglašen kot občinski praznik Tržiča.

Le dober streljaj daleč od Doma, dostopno po shojeni gozdni stezici, stoje kamni, ki kriče svojo obtožbo krvoločnim okupatorjem...

Izjemno lepa in primerna je tudi lega sama za partizanski spomenik: na samotni jasi, obdani z gostim gozdom. Edino pri tem partizanskem spomeniku sem doslej videl skrbno shranjeno zimsko zaščito, solidno izdelano iz močne pločevine pripravljeno, da se pred zimo kar preprosto povezne na kamnito obeležje in s tem prepreči ledni zmrazali, da bi razjedala kamen in sprala napise.

Spomenik sestavlja osrednja skala in dve stranski. Na osrednjem kamnu so vklesana imena padlih: Bečan Marija, Solnar Marija, Guček Anton, Štefe Marija, Janežič Jože. Ahačič Peter in Kmet Andrej. (Kar tri dekleta med padlimi...)

Partizanski pomnik pod Storžičem (na nadmorski višini 1123 m)

Na levi skali je vklesan napis: Dne 4. avgusta 1941 je bil na tej jasi iz Tržiške in Kranjske čete ustanovljen Storžički bataljon, prvi na Slovenskem.

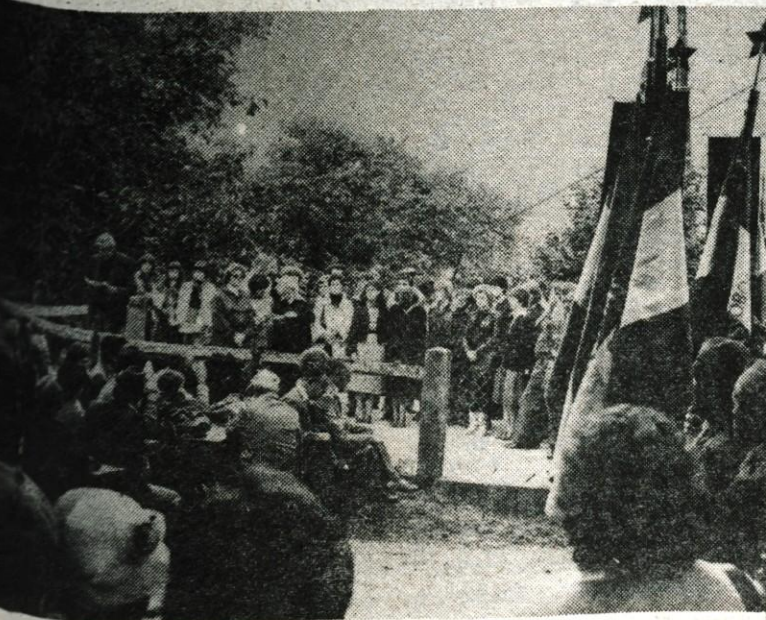
Na desni skali je vklesano: Tu je bila 5. avgusta 1941 prelita kri borcev Storžičkega bataljona, ki so šli na poziv KPJ v boj proti okupatorju.

Črke vseh vklesanih napisov so trajnordeče obarvane.

Iz besedil napisov je razvidno, da je Storžički bataljon že drugi dan po ustanovitvi doživel svoj krvavi krst...

Dan poprej, 4. avgusta 1941, je bil tu, pod severno steno Storžiča ustanovljen in zaprisežen Kranjsko-tržiški ali Storžički bataljon. Prisotnih je bilo 42 borcev iz nekdanje kranjske in tržiške čete. Večja skupina je od tu odšla proti Begunjam, kjer naj bi sodelovala pri rešitvi jetnikov iz zaporov, manjša skupina pa se je podala k bivši Verbičevi koči (sedaj Planinski dom). Zaradi izjave so skupino partizanov Nemci obkolili in razbili. Pri preboju obroča je omahnilo v smrt sedem borcev. Med njimi so bile tudi prve tri gorenjske partizanke... (Načrt za to lepo partizansko spomeniško obeležje je napravil arhitekt, partizan Marijan Šorli.)

Vinharje v Poljanski dolini – Pri kmetu Brdarju v Vinharjih je bila nedeljo ob odkritju spominke plošče reletni kurirski postaji G-7 spomeniška slovesnost, na kateri je o pomenu in delu kurirjev v tem koncu Poljanske doline spregovoril nekdanji kurir te karavle Janko Fernar iz Kranja, v kulturnem programu so pa nastopili učenci iz Poljanske Narodni heroj, domačin Maks Krmelj-Matija, ki se je tudi udeležil slovesnosti, pa je spomnil na dogodek, ko je v decembru 1941 počila kurirska puška v Poljanski dolini v rokah Janeza Subica-Narjavega. Na tej slovesnosti so bila podeljena tudi kurirska odlikovanja bestim nekdanjim kurirjem te karavle. – Foto: D. Dolenc

Megušarica v Martinj vrhu – V nedeljo, 20. septembra so pri Megušarici v Megušarici odkrili spominke ploščo reletni kurirski postaji G-8, ki je tu delovala od zgodnje spomladi 1943 do konca poletja 1944. Ploščo vzdrževala zveze z reletno kurirsko postajo G-5 v Delnicah, z G-11 v Davški grapi. Zbranim je spregovoril Štefko Primožič, nekdanji kurir te reletne postaje, v kulturnem programu so pa nastopili meštarski pevski zbor Iskra iz Železnikov, igralec kranjskega Prešernovega gledališča Jože Kovačič in učenci osnovne šole iz Železnikov. Mladostniki iz Železnikov so tu dali tudi slovesno zaobljubo, da bodo skrbeli za ploščo na Megušarjevi hiši. – Foto: D. Dolenc

BVESČEVALEC VUČKO 5 Jelo Peterneli

Prijeten izlet

Ja, pa ga nam je vreme zagodlo. Se ob Piščnici in Jasni je kazalo na lepo, toda ko smo pri Zelencih občudovali izvir Save Dolinke, smo že pomislili, da izvirja tudi izpod neba. Rahel dež in megla sta nas nato spremljala. Pravi izvir Save, to je slap Nadžiča nad kočjo v Tamarju pod Zadnjo Ponco, smo komajda videli. Tudi smučarske letalnice in skakalnice smo opazovali kar iz avtobusa. Pa prijetelega vzdušja, velike Glasove družine to ni pokvarilo. Vodil Janko je z besedo znal prav prijeto prikazati prirodne lepote ledeniške doline, Kotove špice, Jalovca, Ozebnika, Mojestrovice, Travnika. Znal je kratkočasiti. Tudi to je povedal, da se »pravaprav Gorenjska začne pri Frleževi hruški v Podbrezju«. Tako igralci orglic do mikrofona skorajda niso prišli.

Ti so se lahko izkazali šele v uradnem delu kulturno-zabavnega programa pri Starem Mayrju. V prostem nastopu jih je spremljala harmonika, program pa so dopolnjevale športno-zabavne igre. V igranju na orglice je komisija enotno proglasila Cirila Mrvarja za zmagovalca. Zaigral je venček narodnih, melodija mu je najlepše izzvenela, prehodi so bili čisti, imel je najboljši umetniški vtis, dobil pa je tudi največje število glasov poslušalcev. Drugo mesto je pripadlo Francu Resmanu, tretje Jožetu Ostermanu in četrto Francu Marčunu. Največje in najštevilnejšo zbirko orglic s častitljivo starostjo okoli 20 let je imel Franc Resman, najmanjše pa Jože Osterman. Nagrade za zmagovalce in tudi ostale udeležence izleta sta prispevala Stari Mayr – TOZD Jelen in ČP Glas, ki sta skupaj še s Turistično agencijo Alpetour pripravili izlet.

P. L.

Ogled Prešernove rojstne vasi v rojstne hiše ter vaške lipe s cerkvico Sv. Marka tudi Glasovi izletniki nismo izpustili.

Naši športni delavci

Lesce - Pred trinajdesetimi leti se je skupina šahovskih zanesenjakov, delavcev leske Verige, odločila, da ustanovi šahovsko društvo...

Vojin Perovič: razširiti šah med mlade

načrtno delo z mladimi zagotavlja uspeh. V sodelovanju z radovljiškim šahovskim društvom in Društvom prijateljev mladine smo na osnovnih šolah organizirali šahovske krožke...

Dolga leta udarno trojko leškega šahovskega društva - Mali, Roblek, Presterl - so v zadnja leta okrepili še mojstra Osterman in Cuderman ter vele mojster Planinc...

B. Rauh

Kranj - Kljub kislemu vremenu se je v nedeljo na stadionu Stanka Mlakarja, enem od treh štartnih mest drugega trimskega kolesarjenja med Ljubljano in Kranjem, zbralo kar 250 udeležencev...

Atletika

Triglav v šesti

Celje - V finalu atletskega pokala Slovenije za starejše mladince, ki je bilo na stadionu Borisa Kidriča v Celju, je nastopilo okoli 100 tekmovalcev iz 14 klubov...

pami je slavil Kladivar pred Olimpijskim Mariborom. Triglav pa se je vrnil v šesto mesto.

REZULTATI - Hoja 10 km: Kovšek (VE) 48:25,9, 2. Felber (VE) 53:23,6, 3. Strašek (KL) 54:02,9...

Končni vrstni red ekip: 254. 2. Olimpija 191, 3. Maribor Velenje 99,5, 5. Gorica 88,5...

Go Slabše od pričakovanih

La Chau du Fonds - V tem skem mestu je 12. in 13. septembra igralo mednarodno go turnir, ki je udeležilo 80 igralcev iz ZRN, Italije, Francije, Švice, Burga, Nizozemske, Japonske...

Prvenstvo Jugoslavije v golfu

Bled - Od četrtega do nedelje do 27. septembra, bo Bled prizidal večje prireditve v golfu pri nas. Vrednega amaterskega prvenstva v golfu za moške in ženske...

Planinstvo tarejo problemi

Dan pred slovesnim shodom slovenskih planincev je na Krvavcu zasedal glavni odbor PZS, ki je predlagal vrsto novosti v tej najbolj množični telesnokulturni organizaciji.

Gorenjski meddruštveni odbor že dlje opozarja na nepravilnost prispevka za gorske postojanke, ki najbolj prizadene prav gorenjske planince. Izletniška društva, ki so prav tako uporabniki postojank, prispevka ne plačujejo...

Uporaba planinske opreme, za varni vzpon v planine je bila prav tako pomembna točka razprave. Vendar ugotavljajo, da so vsa opozorila zaman, dokler le-te pri nas ni moč dobiti, tujina pa ni vsakomur dostopna...

Sicer pa ne šepa le sodelovanje s turizmom, ampak tudi z gozdarji. Markirana pota, ki vodijo na znane planinske točke, kdaj uporabljajo tudi gozdarji in zasebni lastniki gozdov...

Tudi o nekaterih drugih spremembah je tekla beseda: o tem, da bi izdelali natančne pravilnike o obratovanju in upravljanju javnih objektov, vendar so potrebna le določila združena v poseben kodeks...

D. Zlebir

Avtomoto šport

Mulej nesrečno ob naslov

Most na Soči - Na znani motokros progi v Mostu na Soči je AMTK Turing klub Tolmin ob pomoči športnih delavcev AMD Tržič pripravil tekmovanje v kategorijah do 50, 125 in 250 kubičnih centimetrov...

V razredu motorjev do 250 kubičnih centimetrov je slavil Anton Lesjak (AMD Slovenijaavto), motokrosisti iz Žirov pa so zasedli naslednja mesta: Aleš Kopač je bil četrti, Ivo Andreuzzi sedmi in Marjan Mlinar klub smoli v prvem teku - odpovedal mu je motor - dvanajsti.

Naslednji dan so tekmovalci vozili v razredu do 50 prostorninskih centimetrov za republiško prvenstvo, dirkači z motorji do 125 kubičnih pa so imeli še zadnje preskušnje za državno prvenstvo. V dirki lažjih motorjev je imel vodenj v tej kategoriji Sandi Jakopič (AMD Bled) izjemno smolo, ki ga je ob koncu stala tudi naslov republiškega prvaka...

V zadnji dirki za državno prvenstvo v razredu do 125 prostorninskih centimetrov je Drago Predan iz Orehove vasi ponovno potrdil svojo premoč. S tem je šesto leto zapored osvojil naslov državnega prvaka, drugič pa bo prejel za nagrado tudi zlato čelado. Zaključno dirko so odlično vozili tudi gorenjski motokrosisti. Branko Mežnar (AMD Tržič) je z napadalno vožnjo pripeljal v cilj takoj za Predanom in pred Tinotom Mulejem (AMD Bled)...

M. Jenkole

Na maraton v Bovec

Prvi množični maraton maja letos v Radencih je potrdil, da je v Sloveniji vse več privrženec teka na dolge proge. Preko tisoč udeležencev na tej prireditvi je vzpodbuda, da bosta tudi maratonski preskušnji v Bovcu in oktobra v Kranju množični. Ob koncu tedna se bodo dolgoprogajši zbrali v Bovcu. Rekreativci se bodo glede na telesno pripravljenost lahko odločili za nastop na 42-kilometrskem maratonu, na malem maratonu (21 kilometrov) ali za nastop na trim teku (10 kilometrov)...

J. Dolenc

Tek in pohod čez Rašico

Rašica - Smučarsko društvo Novinar in ZTKO Ljubljana-Bežigrad razpisujeta v spomin na 40. obletnico požiga Rašice četrti tek in pohod čez Rašico. Prireditve bo v nedeljo, 4. oktobra, s startom ob 11. uri pri rekreacijskem centru Ježica (Savilje 6). Proga za tekače je dolga 20,3 kilometra in ima višinsko razliko 340 metrov. Takoj po startu zavije na črnuški most čez Savo, v Gameljne in dolino Črnušnjice, odkoder se povzpne na Straški vrh in spusti do Rašice, prve slovenske vasice, ki so jo upepelili Nemci. Od

Tenis

Žnidar ponovno prvak Kranja

Kranj - Letošnje klubsko prvenstvo teniških igralcev kranjskega Triglava je prineslo nekaj presenetljivih izidov. Poleg množičnosti bi bila to glavna značilnost letošnjega merjenja moči, ki je bilo po daljšem času zopet v predvidenem času in brez večjih zapletov. Že razplet v osmini finala ni potekal po napovedih. Pisku je izgubljeni položaj v dvoboju z Nadižarjem uspelo spremeniti v zmago. To mu je vrnilo samozaupanje in v nadaljevanju je z blešččo igro izločil lanskega finalista Starmana. Do polfinala se je nepričakovano prebil povratnik Marko Čirič z zmago nad lanskim polfinalistom Porom. Brez večjih težav sta se v polfinale uvrstila Mulej in Žnidar.

V polfinalnih obračunih je mladi Pisk z napadalno igro onemogočil Čiriča, v drugem dvoboju pa sta se srečala večna tekmeča za prvo mesto na turnirju Mulej in Žnidar. Slednji ni imel težkega dela z nerazpoloženim Mulejem. V finalu sta si tako stopila nasproti Pisk in Žnidar. Prvi je moral priznati premoč izkušenemu tekmeču, čeprav mu napadalna igra obeta še dobre rezultate. Žnidar je z zmago dokazal, da še ni za staro šaro in da velja z njim še vedno računati.

Na turnirju teniških igralcev je poskrbela za presenečenje Škarabotova, ki je v polfinalu porazila Tratnikovo. Obenem je olajšala delo Ferenčakovi na njeni poti do zmagovalne stopnice. Najprej je gladko premagala Porovo in v finalu še Škarabotovo. V tekmovalni dvojici sta slavila lanskega prvaka Jezeršek-Dovjak, ki sta v finalu po ogroženi borbi opravila s Starmanom in Čiričem. V tolažilni skupini pri moških je zmagal Sodnik, ki je bil boljši od Wagnerja.

Komentiramo

Dragi tekmovalni sistemi

Zadnji čas je, da v naših tekmovalnih sistemih napravimo red in da čunamo z bohotnim razsipanjem družbenega (in delavčevega) denarja. Vredno da že nastopanje v občinski ali regionalni ligi veliko stane, kaj šele v republiški ali zvezni tekmovalni ligi. Koliko so ti stroški, je odvisno od narave športne zvrsti. Potovanje hokejskega moštva na nastope je zagotovo dražje kot recimo za članske namiznoteniške ekipe ipd.

Neredko povečujejo stroške tekmovalni tudi toga pravila posameznih klubov ali celo klubski prestiž. Zakaj so na primer morali plavalni kolektiv Slovenije, ki so bili najbolj številčni med udeleženci in tudi kakovostno moški, stavljajo vrh jugoslovanskega plavanja, potovati na naše najvišje plavalno tekmovalno mesto v Beogradu? Zakaj se hokejsko moštvo Jesenic vozi na utrjujevanje v Beogradu? Potovanje, čeprav sta tekmeča kakovostno na povsem isti ravni, v Vojvodino, čeprav sta tekmeča kakovostno na povsem isti ravni, v Vojvodino, čeprav sta tekmeča kakovostno na povsem isti ravni, v Vojvodino, čeprav sta tekmeča kakovostno na povsem isti ravni, v Vojvodino...

Osnutek samoupravnega sporazuma o merilih in postopkih sprejemanja sistemov tekmovalnih v Sloveniji razlikuje dva tekmovalna sistema - republiški in tekmovalnega. Obema naj bi bila osnova množičnost. Športno tekmovalni sistem tekmovalni naj bi se zaključil na ravni občine. Občinski tekmovalni sistem tekmovalni naj bi se zaključil na ravni občine. Občinski tekmovalni sistem tekmovalni naj bi se zaključil na ravni občine. Občinski tekmovalni sistem tekmovalni naj bi se zaključil na ravni občine...

C. Zaplotnik

Gorenjci v ligaških tekmovalnih

NOGOMET - Nogometaši kranjskega Triglava so v letošnjem tekmovalnem krogu slovenski nogometni ligi prvič zmagali. Na stadionu Stanka Mlakarja so pred več kot 250 gledalci z najboljšo igro v drugem delu ugnali ekipo Primorja s 4:2 (2:2). Domačine je že v 15. minuti popeljal v vodstvo Radosavljevič, po dveh zaporednih zadetkih gostujočih igralcev pa je s strelom z bele točke izenačil mladi Legat. Strelci Triglava so svoje strelske sposobnosti docela pokazali šele v drugem polčasu, ko sta Ovsenik in Mokič z goloma v 50. in 76. minuti postavila končni rezultat. - Nogometaši Jesenic pa so v svojem četrtem prvenstvenem nastopu v slovenski ligi - zahod morali v Domžalah priznati premoč istoimenske moštva z rezultatom 4:2 (2:1). S tremi točkami so po nedeljskem kolu na sedmem mestu med desetimi ekipami.

ROKOMET - Rokometašice Alpeša iz Železnikov so uspešno startale v I. B zvezni rokometni ligi - zahod. V svojem prvem prvenstvenem nastopu so premagale Potiaje iz Ade, visoko z 32:23, polčasa 16:14. Domačinke so bile v prvem polčasu ves čas v prednosti, vendar to še ni zagotavljalo končnega uspeha. Odpor tehnično zelo solidnih gostij so igralke iz Železnikov strle šele v drugem polčasu, ko so si priigrale tudi enajst golov prednosti. Pohvaliti velja vso ekipo, strelske sposobnosti pa so znova potrdile Benedikova s sedmimi zadetki. J. Lušina s štirinajstimi ter I. Lušina Hadalinova s štirimi goli v nasprotnikovi mreži. Slabše so pričele tekmovalje v drugi polčasu. - V drugi zvezni ligi - zahod so odigrali že osem kol, po katerem začasno vodi Maribor. Prav tako pa je tudi negotovo, kdo bo poleg Novega Zagreba in Titograda zapustil drugoligaško društvo. V nevarnosti so tudi šahisti leške Murke, ki so v osmih kolid ob štirih nedokončanih partijah zbrali 31 točk. Rezultati zadnjih treh kol: Titograd - Murka 4,5:5,5, Nikica Pavlič - Murka 6:4, Tuzlanski šahovski klub - Murka 4:2 (4).

Vse za hišo

Premeto je še malo trgovin pri nas, kjer se z avtom lahko pripelješ do samih vrat, nakupiš, naložiš in odpelješ. Tudi na Gorenjskem smo tako uteanjeni s prostorom. Z rednimi svetlimi izjemami.

Oni dan smo se ustavili pri Kovinotehni poslovalnici OPREMA v Mengšu. Kar malce skrita se zdi, ko je ob glavni cesti, ki pelje skozi Mengše, temveč na oni strani poslovno-stanovanjskega bloka, kjer je tudi Ljubljanska banka, samopostrežna trgovina in lekarna. Pa številni avtomobili parkirani tam okrog dajejo vedeti, da je to zelo obiskan in uspešen poslovni center Mengša.

Oprema posluje sedaj že pet let in je postala dobro znana ne le v Mengšu, Kamničanom in Domžalčanom, ki so najbližje, temveč tudi v Ljubljani, ki se marsikdaj iz Ljubljanske gneče z avtom raje odpravijo po nakupih v okolico. Pa seveda tudi Gorenjcem, ki se vozijo tod okrog. Se vedno so v Opremi dobro zalogeni z vsem tehničnim blagom, bele tehnike, akustike do drobnih

gospodinjskih aparatov. Tu dobite tudi ves inštalacijski material tako za elektriko, vodo in centralne kurjave. Vedno imajo tu tudi veliko izbiro orodja, elektromotorjev in drugega tovrstnega materiala.

In če iščete vse potrebno za opremo vaše kopalnice in drugih sanitarij, boste tu dobili bogato izbiro keramičnih ploščic, sanitarnih garnitur v raznih barvah, kopalne kadi in drugo.

Sploh pa so z Opremo zadovoljne gospodinje. Vse za svoje gospodinjstvo najdejo tu: od posode, stekla, kristala do stenskih ur, šivalnih strojev, vseh vrst pomivalnih strojev, sesalcev, zamrzovalnih skrinj, štedilnikov in sploh vsega, kar spada v kuhinjo. Tudi gostinci se pogosto oglašajo tu in kupujejo kozarce, krožnike, pribore in podobno.

Pa še neko posebnost imajo v tej hiši. Tu namreč lahko naročite tudi pohištvo. Nimajo sicer razstavljenega, ker za to ni prostora, odločate se zanj lahko le po prospektih. Pogoji dobav so taki, kot povsod drugod.

Zastopajo pa prav vse naše proizvajalce pohištva.

Tudi tu lahko dobite kredit za večje nakupe, kot je na primer bela tehnika, akustika, pohištvo, peči za centralno kurjavo, štedilniki in peči na trda goriva in podobno. In vse bonitete uživajte, kot drugod, če kupujete z devizami. Seveda tak nakup velja le za zdomce in domače, ki imajo devizni račun.

Pa še to: za peči na trda goriva dobite kredit brez pologa.

Pa dajmo besedo še kupcem. Vsi po vrsti so si edini, da imajo v trgovini blago razpostavljeno tako, da je pregledno, da so prodajalci prijazni, hitri in ustrežljivi.

KOVINOTEHNA

Grega Jenko, Mengeš: »Prav vse tu kupujem. Danes sem prišel po žarnice in vprašat kdaj bodo dobili 6 kW termoakumulacijske peči. Pravijo da opeke zanje nimajo, pa da jih zato ni dobiti. Manjše se dobe. Vem, da bodo storili vse, da mi jo bodo čim prej preskrbeli. Nakupujem pa tu tudi za mojo delovno organizacijo. Sem namreč nabavni referent za Iskro Invest servis v Ljubljani in prihajam sem po peči, inštalacijski material. Marsikdaj kakšno stvar cela Ljubljana nima, v Mengšu pa dobim. Pa to je dobro, ko z avtom brez težav zraven pripelješ in naložiš.«

Še eno svojo trgovino ima Kovinotehna Celje v Mengšu: poslovalnico Tehnika Mengeš. Tu so naprodaj barve in laki, pa čistila, kolesa in kolesni deli, okovja, vijaki, lepila, poseben poudarek pa imajo na prodaji gradbenega materiala

Julka Šimenc gospodinja iz Mengeša: »Po tale kovinski lavorček in nekaj posode sem prišla danes v Opremo. Vedno kupujem tu, kar je takega za v kuhinjo. Pa za hišo tudi. Blizu je, pa dobra postrežba; vse ti lepo povedo, kar vprašaš. Prav veseli smo, da imamo tako blizu tako trgovino. Včasih si moral pa po vsako malenkost v Ljubljano.«

Ivo Bošnjakovič, Mengeš: »V glavnem vse, kar je tehnične robe, kupujem v Opremi. Lahko rečem, da sem prav ves material za hišo tu dobil. Se razume, da tudi tu včasih kaj nimajo, kot drugod, toda naročiš in prisrbe ti čim prej je mogoče. Potrudijo se za vsakega kupca posebej, moram reči.«

Os.

Bogato založena z vsem potrebnim za gospodinjstvo, za hišo in s tehničnim materialom je Oprema v Mengšu, ena od številnih tehničnih trgovin celjske Kovinotehne

GLOBTOUR VABI NA SMUČANJE

emona globtour

Pred vami je naš smučarski program ZIMA 1981/82. Pripomočimo vam, da ga pazljivo preberete, se glede na svoje možnosti odločite, boste smučali, in kar je najpomembnejše: pravočasna prijava bo zagotovila bivanje v tujini. Če pa ne želite, ki so že potovali z poznajo naša pravila. pa smo povedati nekaj pomembnejših pogojev tistim, bodo prvič odločili za bivanje z nami. Prijava je potrebno vplačati 10% cene aranžmaja, razlika do petega dne pred odhodom. Če se cena spreminja, se cena za manj kot 10% spremenjenih deviznih prevoznih stroškov in vzrokov, to povečanje v breme potnika. V pa je odstotek povečanja kot 10%, pa se cena aranžmaja ustrezno dvigne. V se potnik s povečano ne strinja in aranžma dobi povrnjen ves vplačan odhod v tujino. Društvo preveriti veljavnost potnih listin potnik ne potovati preko meje, ne povrnjenih vplačil aranžmaja se taka ovira smatra kot prepreka potovanja. V priloženi listini potovanja, povrnjene vse stroške, če potnik ne sklene ustrezno zavezanosti. GLOBTOUR garantira vse stroške, ki so navedene v programu. Društvo storitve pa potniki predstavniku Globtoura v tujini zagotovite. Društvo varstvo pri krajev-

no pristojni Skupnosti za zdravstveno varstvo. Če pa boste smučali v domovini, priporočamo, da vzamete s seboj potrjeno zdravstveno izkaznico. Kmalu bo izšel naš program ZIMA 1981/82, v katerem boste lahko prebrali podrobne informacije. Program boste dobili brezplačno v vseh naših poslovalnicah. Predlagamo, da si vzamete čas in preberete vse, kaj vam nudimo.

V JUGOSLAVIJI:

- BOVEC: Hotel Kanin, od 4.390 din,
- CELJE: Hotel Evropa 5.150 din vključno s skibusom in žičnico na Goltah,
- TARA: Hotel Beli bor, od 3.750 din,
- BLEDE: Hotel Krim od 3.750 din, hotel Jelovica od 2.980 din,
- KRANJSKA GORA: Pension Smuk samo spanje 1.050 din,
- JEZERSKO: Hotel Kazina od 2.150 din, Hotel Planinka od 3.150 din.

NA ČEŠKO-SLOVAŠKEM:

- DONAVALY: Camping Donavaly-hišice tedensko 6.860 din,
- LIPTOVSKI JAN: Chata Tatra od 4.120 din,
- ŠTRBSKE PLESO: Hotel FIS od 5.500 din,

- TATRANSKA LOMNICA: Dom Sasanka 3.550 din, Hotel Slovan 5.950 din,
- JASNA: Hotel Liptov od 4.400 din.

NA POLJSKEM:

- ZAKOPANE: Hotel Hymn 3.800 din, hotel Imperial 4.050 din, domovi: Krokus, Zwiazkowiec, Janosik 3.300 din.

V AVSTRIJI:

- REICHENFELS: Hozel zur alten Muehle od 3.500 din, hotel Steinkellner od 3.650 din,
- KLIPPITZTHORL: apartmaji v raznih hišah od 5.300 din,
- WEISSBRIACH: Pension Sonnleiten od 3.150 din, Ch. Waldner od 4.950 din GLOBTOUR ima poseben dogovor s smučarskim društvom SMUK: paket 7 polpenzionov s skipasom in smučarsko šolo SAMO 5.700 din.
- NASFELD: Hiše Larix, Fritz, Jochum, Ramsbacher od 6.850 din,
- BAD KLEIN-KIRCHHEIM: Pension Waltl od 6.150 din, Pension Aufegger od 6.280 din, Hotel Eschenhof od 6.950 din,
- INNERKREMS: Hotel Schwarzenbacher od 5.400 din, apartmaji H. A. K. od 7.750 din,
- MALLNITZ: kmečka hiša Fiausch od 8.200 din, počitniška hiša Melchner od 7.200 din, počitniška stanovanja Wieser, Truskoller, Passhuber od 8.400 din, hiše Telsing, Kempf, in Mosser od 4.000 din,

- LIENZ: Penzioni II. kategorije od 5.350 din, apartmaji na Zetttersfeldu od 9.800 din,
- ST. JAKOB: Pension Ledererhof od 4.845 din,
- SILLIAN: Hotel Schwarzer Adler od 4.250 din, Pension Sprenger od 4.800 din, apartmaji Oskar Leiter 6.380 din, Anton Leiter (Schwarzer Adler) od 5.750 din, Weisses Roessl (Hubert Linder) od 5.790 din,
- KORALPE: Počitniška stanovanja F. Jaeger - Schadenbauer od 9.500 din,
- MAUTERNDORF: Hotel Steffner - Wallner 5.550 din, Hotel Kernwirt 6.250 din, Pension Weitgasser 5.550 din - v vseh treh objektih je v ceno za 7 polpenzionov vključen tudi skipas, za 3 otroke do 12 let starosti 1.200 din popusta.

V ITALIJI:

- RASEN: Pension Broetz od 3.350 din, Pension Brunnerhof od 3.850 din,
- BRUNECK: Hotel Bologna, od 5.500 din,
- FALCADE: Hotel San Giusto od 4.150 din,
- SAN GIORGIO: Hotel Valnera od 3.950 din,
- SAN MARTINO: Apartmaji Valdiroda od 8.400 din,
- NEVEGAL: Hotel Pineta od 4.150 din,
- AURONZO: Hotel Auronzo od 4.150 din,
- MONTECAMPIONE: Hotel Monte Campione od 6.050 din,
- FOPPOLO: Hotel Cristallo od 4.950 din,

APARTMAJI V AVSTRIJI:

- AURACH od 6.690 din, EBBEN 6.180 din, GER-

- LITZEN od 8.460 din, KIRCHBERG 13.800 din, KIRCHLEITN od 8.590 din, KLEINARL od 4.850 din, SEELETN od 6.500 din, ST. GILGEN od 6.490 din, ST. WOLFGANG od 6.490 din, ZILLERTAL 14.650 din, MAYRHOFEN od 14.650 din,
- PEČE: Hotel Linde od 6.790 din, privatni pension od 5.960 din.

OPOMBE:
Cene apartmajev se nanašajo na najem za več oseb glede na zmogljivost posameznega apartmaja. Iz programov je razvidno, za katere aranžmaje lahko plačate skipas v dinarjih in kje v nacionalnih valutah, kje je lasten prevoz in kje je možen organiziran prevoz s strani Globtoura.

INFORMACIJE IN PRIJAVE: VSE POSLOVALNICE GLOBTOUR in pooblašene agencije.

NAROČILNICA

Ime in priimek
ulica, hišna številka
kraj in poštna številka
Prosimo, da mi pošljete brezplačen prospekt ZIMA 1981/82 na moj gornji naslov.
Kraj in datum

(podpis)

Izrezano naročilnico prilepite na dopisnico in jo pošljite na eno izmed Globtourovih poslovalnic:
- Ljubljana: Trgovska hiša Maximarket, Trg revolucije 1
Gospodarska 4
Šmartinska 130
- Maribor: V. Kraigherja 4
- Novo mesto: c. kor. Staneta 19
- Nova Gorica: Delpinova 24
- Portorož: Obala 22
- Radenci: Hotel Radin

XIV. MEDNARODNI SEJEM OBRTI IN OPREME ZA OBRT CELJE – GOLOVEC

od 18. do 27. septembra

PONUDBA ZASEBNEGA IN ZDRUŽENEGA DELA DROBNEGA GOSPODARSTVA SLOVENIJE POSLOVNI DNEVI, RAZSTAVA INOVACIJ, POVEZAVA OBRTI Z ZDRUŽENIM DELOM, SPREMLJAJOČE PRIREDITVE

Sejem je odprt vsak dan od 9. do 18. ure.

Veletrgovina ŽIVILA Kranj
TOZD Maloprodaja –
TOZD Gostinstvo
ŽIVILA – GLOBUS

Cenjene stranke obveščamo, da bo od 19. 9. dalje odprta trgovina in bife ŽIVILA v GLOBUSU tudi vsako soboto do 19. ure.

Se priporočamo za obisk.

- zamrzovanje sadja in zelenjave
- strokovni nasveti Ele KOVAČIČ
- v trgovini ELGO Lesce
- v petek, dne 25. septembra 1981 ob 17. uri
- priporočamo se za obisk!

MURKA ELGO

TOVARNA USNJA KAMNIK

TOZD Usnjena konfekcija
Na osnovi sklepa OMRD TOZD Usnjena konfekcija razpisujemo prosta dela in naloge

POSLOVODJE TRGOVINE NA BLEDU

Pogoji za zasedbo del in nalog so:
– poslovodja ali VK trgovec,
– najmanj 2 leti prakse na takšnih ali podobnih delih in nalogah,
– 3 mesečno poskusno delo

Prijave z dokazili pošljite v kadrovsko službo Tovarne usnja Kamnik, Usnjarska 8, Kamnik. Razpis velja 15 dni po objavi.

PSIHTRIČNA BOLNICA Begunje na Gorenjskem

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. ZDRAVSTVENEGA ADMINISTRATORJA za določen čas s polnim delovnim časom

Pogoji:
– administrativna šola,
– delovne izkušnje zaželjene

Poskusno delo traja 2 meseca. Vloge naj kandidati pošljejo na naslov Kadrovska služba Psihtrične bolnice Begunje v roku 15 dni po objavi.

**lip
bled**

lesna industrija Bled, n. sol. o.
TOZD Lesna predelava Podnart, n. sol. o.

na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja objavlja slednja prosta dela in naloge

1. VZDEŽEVALCA
2. UPRAVLJALCA BRENTE
3. RAZVROČEVALCA OBLOG PO DOLŽINI (2)
4. SKLADIŠČNEGA DELAVCA (2)

Pogoji za zasedbo:

- pod 1. – K poklic širokega profila kovinske stroke in 6 mesecev delovnih izkušenj,
– poznavanje pnevmatike in hidravlike
- pod 2. – K poklic širokega profila za primarno obdelavo lesa in 1 leto delovnih izkušenj v primarni obdelavi lesa
- pod 3. – PK poklic ozkega profila in 3 mesece delovnih izkušenj v predelavi nalogah v proizvodnji
- pod 4. – PK poklic ozkega profila in 2 tedna delovnih izkušenj v nalogah v proizvodnji

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene prijave z dokazili o izobrazbi naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov Lip Bled, TO, lesna predelava Podnart, 64244 Podnart.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po sprejetem sklepu odbora za delovna razmerja.

VZGOJNOVARSTVENI ZAVOD ŠKOFJA LOKA

Komisija za delovna razmerja razpisuje naslednja prosta dela in naloge:

1. DVEH KUCHARJEV
2. BLAGAJNIKA IN KUCHARJA
3. VRATARJA
4. DVEH DELAVCEV ZA POMOŽNA DELA V KUHINJI
5. ČISTILK

Vsa dela so razpisana za nedoločen čas. Dela so razpisana v novi Dijaški dom.

Od sprejetih kandidatov želimo, da izpolnjujejo naslednje pogoje:

- pod 1. – visokokvalificiran ali kvalificiran kuhar in dve leti delovnih izkušenj v obratih družbene prehrane
- pod 2. – kvalificiran kuhar ali kvalificiran delavec sorodne stroke
- pod 3. – polkvalificiran delavec
– poznavanje varnostnih predpisov
- pod 4. in 5. – usposobljenost za opravljanje tega dela.

Pričakujemo vaše prijave, ki jih z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela pošljete tajništvu Vzgojno-varstvenega zavoda Škofja Loka, Podlubnik, v 15 dneh po objavi.

ENGINEERING KRANJ
Poštna ulica 3

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

LIKVIDATORJA v računovodskem sektorju

Pogoji:
– 4 letna srednja ekonomska šola,
– 3 leta delovnih izkušenj

Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Nastop službe po dogovoru.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev kandidati pošljejo v 30 dneh po objavi razpisa na naslov Engineering Kranj, Poštna ulica 3.

Od 15. do 30. septembra v blagovnicah v Ljubljani in v Mariboru in v prodajalnah na Topniški v Ljubljani, v Kamniku, Ptuj v Metliki — posebno bogata izbira kopalniške opreme.

kopalnice

Poleg Metalko sodelujejo tudi: Gorenje, Velenje; INKOP, Kočevje; Marles, Maribor; Meblo, Nova Gorica; Novoles, Novo mesto; Sigma Zalec.

NOVO NA TRŽIŠČU
KOPALNICE GORENJE

metalko

Ker se ne kopamo samo v morju, in ker preživimo v kopalniški sezoni, si jo uredimo tako, da nam bo všeč in da bo kar najbolj uporabna. Pred odločitvijo o nakupu se ogledajte v Metalki, saj:
– lahko kupujete na potrošniško posojilo,
– dobite vse na enem mestu,
– vam strokovno svetujemo,
– pri nakupu nad 10.000,00 din blago prepeljemo zastonj od prodajalne,
– kabine za tuširanje Sigmie iz Žalca tudi montiramo zastonj,
– imamo tudi prodajno novost — kopalnice Gorenje

MALI OGLASI
telefon 23-341

PRODAM

Prodaj rabljeno SPALNICO in kom-
STEDILNIK. Telefon 28-712.
XXXI. divizije 5, Kranj 8930
Prodaj drobni KROMPIR. Breg 6.
Tržič 8928
Ugodni ceni prodaj DNEVNO
s kotom. Ogled v popoldanskem
telefon 25-207, Grozdek-Murovec,
1. maja 65, Kranj 9015
Prodaj rabljeno kuhinjsko OPRA-
sarvna lesa: trodelno pomival-
no, tri viseče omarice, delovno
Informacije po tel. 064-22-640 9016
Prodaj TRAKTOR Ferguson 65. Vele-
Cerklje 9017
Prodaj 7 m DIMNIH TULJAV schie-
nera 16 cm, 200 kosov navadnih
in nov STEDILNIK küppers-
Podlubnik 228, Skofja Loka od 17.
9018
Prodaj 6 tedov starega BIKKA si-
Sr. Bitnje 27, Zabnica 9019
Prodaj rabljeno cementno STRESNO
Pot za krajem 9, Orehek -
9020
Prodaj 10 ton CEMENTA, beton-
ispan ZIDAKE, GRAMOZ in
BARAKO. Naslov v ogla-
9021
KOJI GNOJ, naložen v vreče, se
soboto, 26. 9. v Srednji vasi 6 pri
9022
Prodaj 30 kv. m hrastovega PARKE-
kvalitete. Subic, Pot na Jošta 42,
9023
Prodaj COLN T-495, rabljen, brez ka-
zaleten za amaterske predelave. Na-
oglasnem oddelku 9024
Prodaj globok OTROŠKI VOZICEK
94-539 9025
Prodaj balkonska VRATA in OKNA.
C. JLA 41, Tržič 9026
Prodaj macesnove PLOHE. Zerovnik
Vojte 53, Senčur pri Kranju 9027
Prodaj TEHTNICO (do 200 kg, ogrod-
9028
Prodaj električni STEDILNIK, HLA-
in ŠIVALNI STROJ. Cej, Ki-
7, Kranj 9029
Prodaj SMUČARSKÉ CEVLJE, št.
ter globok OTROŠKI VOZICEK
(met). Britof 278, Kranj 9030
Prodaj STEDILNIK kabinet,
vele ASPARAGUSE in več vrst
UBOV. Sp. Plavž 9, Jesenice, tel.
19. uri 9031
Prodaj SEDEŽNO GARNI-
Drolc Albin, Tončka Dežmana 6,
9032

Prodaj KOČIJO, ZAPRAVLJIVCEK
in OSLICO z vprego. Soklič, Grajska 19,
Bled 9033
Prodaj RABLJENO CEMENTNO
OPEKO folc. Noč Ernest, Lesce. Trža-
ška 2 9034
Ugodno prodaj 3 kub. m PLOHOV.
Telefon 47-120 9059
Ugodno prodaj GARDEROBNO STE-
NO in 120-pitrski AKVARIJ. Dornig,
Blejaka 12, Tržič, tel. 50-270 9061
Ugodno prodaj KNJIŽNO ZBIRKO
»Naša beseda«. Naslov v oglasnem od-
delku 9063

KUPIM

Kupim ELEKTROMOTOR, 7 KM.
Velesovo 44, Cerklje 9035
Kupim termoakumulacijsko PEC, od
2 do 4,5 kW. Legat Anica, Zabreznica
49/a, Zirovnica 9036

VOZILA

Prodaj FIAT 126 P, prevoženih 4.000
kilometrov. Informacije Kališnik, Tržič,
Bistrica 110, tel. 50-034.

Prodaj ZASTAVO 101, cena 3,5-4
SM. Milan, Hrastje 73, Kranj 8834
Prodaj FIAT 126, letnik 1978. Pra-
protno 1, Selca nad Skofjo Loko 8844
Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1970.
Sladič Boris, C. 1. maja 61, tel. 21-021 8851

Prodaj WARTBURG turist, letnik
1976, 15.000 km, z novim motorjem. Koč-
nik Stane, Pot na Jošta 8, Kranj 8878
Prodaj ZASTAVO 750. Naglič Jože,
C. na Brdo 26, Kranj 9037
Prodaj R-4, letnik 1978, prevoženih
43.000 km. Telefon 23-737 9038
Prodaj avto MORRIS-MARINO 1300
super, letnik 1978. Markič Robi, Podbrez-
je 121 9039
ZASTAVO 750 L, letnik 1972, registri-
rano, poceni prodaj. Šifrar, Naklo 175,
tel. 47-237 9040
Prodaj ZASTAVO 750. Naglič Jože,
C. na Brdo 26, Kokrica - Kranj 9041
Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1973.
Ristov Blaže, Gorenjskega odreda 18,
Kranj 9042
Prodaj 4 MICHELIN GUME 165 x 13
-70 in prve BLAZILCE ter kromane
ODBIJACE za GOLFA. Kristan, Trojar-
jeva 52, Kranj, tel. 23-155 9043
Prodaj ZASTAVO 750, starejši letnik,
školkja - letnik 1974; motor - letnik
1980, 12.000 km, ohranjen. Kovač Malči,
Vodnikova 12, Lesce, tel. 77-234, popol-
dan 9044
Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1974, v
voznem stanju, registrirano do septembra
1982, cena po dogovoru. Kristan Drago,
Ravne 21, Tržič 9045

Prodaj SPAČKA, letnik 1975, za 2,5
SM. Popit Lidija, Kidričeva 20, Kranj 9046

Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1974, za
gotovino ali kredit. Zupančič Franc, Bo-
hinjska Bela 91 9047
Po delih prodaj ZASTAVO 750. Tele-
fon 70-491 9048

Ugodno prodaj LADO 1500, staro 4
leta. Gantar Marjan, Ribno 63, Bled 9049
MOPED avtomatic 3 M, letnik 1979,
1100 km in STREŠNA OKNA pural (105
x 112 in 105 x 145) ugodno prodaj. Tele-
fon 60-103 9050
RENAULT 6 TL, prodaj po delih.
Grabče 7, Zg. Gorje 9051

Ugodno prodaj VW karavan, letnik
1968. Ogled vsak dan po 18. uri. Zlato po-
lje 6, Kranj 9060

Prodaj karamboliran avto R-4. Ogled
popoldan. Renko Jure, Suška 19, Skofja
Loka 9062

Prodaj VW 1500, po ugodni ceni. In-
formacije po tel. 81-484 od 14. do 16. ure
9064

Prodaj WARTBURG, prevoženih
60.000 km. Ogled popoldan. Janc Franc,
Sp. Besnica 169 9065

Ugodno prodaj NSU 1200, registriran
do novembra. »cena 8.000«. Brun, Ba-
šelj 8.

STANOVANJA

Oddam SOBO v Kranju, v bližini avto-
busne postaje. Ponudba: možkima

POSESTI

V najem vzamem manjšo GOSTILNO
ali bife. Možnost odkupa inventarja. Ce-
njene ponudbe pod: Gostilničar 8987
Prodaj komunalno urejeno GRAD-
BENO PARCELO, z dokumentacijo v Ži-
reh. Ponudbe po tel. 064-62-700 9052

ZAPOSILITVE

Zaposlim priučenega ali NK delavca v
SLIKOPLESKARSKI STROKI. Ponud-
be pod: Pleskar 8992

Zaposlimo kvalificirano PREŠIVAL-
KO, oziroma ŠIVILJO, nudimo tudi mož-
nost nove priučitve. OD po dogovoru.
USNJENA GALANTERIJA Kranj, Ke-
betova 11 9053
Iščem honorarno zaposlitev. Šifra:
Vestna 9054

Sprejemem popoldansko zaposlitev na
domu. Naslov v oglasnem oddelku 9055
Zaposlim KOVINARJA, lahko mlajši
upokojenec ter fanta za priučitev. Delo je
v Ljubljani in na Gorenjskem (delo tudi
na akord). Možnost samskega stanova-
nja. Ponudbe pod: 70 in 55 na uro 9056

NAJDENO

Našli smo ZLATO ZAPESTNICO. Do-
bi se: Visoko 46, Senčur 9057

OSTALO

Iščem INŠTRUKTORJA za matema-
tiko in angleščino za 7. razred osnovne
šole v Skofji Loki. Telefon 064-62-511 po-
poldan 9058

V SPOMIN

23. septembra mineva leto,
odkar nas je za vedno iznenada zapu-
stil naš dobri mož in oče

**FERDO
KUPLJENIK**

Čas beži, a ne izbrše bolečine in solza. Za teboj je ostala le praz-
nina in kruta resnica, da te ni več. Vsem, ki se ga spominjate in
obiskujete njegov mnog preran grob, iskrena hvala.

ZALUJOČA ŽENA IN SINOVA!

Poljče, 21. septembra 1981

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega sina

**JANIJA
PAPLERJA**

se zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki
so ga spremili na njegovi zadnji poti, nam izrazili sožalje, darovali cvet-
je in nam v teh težkih dneh stali ob strani. Posebna zahvala za vso ne-
izmerno pomoč sosedovi družini Jenko iz Čirč in bratranču Miranu ter
Zlatetovemu atu iz Besnice in g. Kusovi. Hvala tudi g. župniku in
pevcem.

Vsem skupaj in vsakemu posebej, iskrena hvala!

VSII NJEGOVI!

Kranj, 14. septembra 1981

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega

**VIKTORJA
STANONIKA**

SE ISKRENO ZAHVALJUJEMO VSEM, KI SO GA
SPREMILI NA NJEGOVI ZADNJI POTI.

VSII NJEGOVI!

Škofja Loka, Bled, 18. septembra 1981

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mamice, hčerke, sestre in tete

METKE KOZJEK

se iskreno zahvalujemo sorodnikom, prijateljem, sovaščanom in znan-
cem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, ji po-
darili cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala
dr. Brinovcu in zdravstvenemu osebju Infekcijske klinike v Ljubljani
za lajšanje bolečin v času njene težke bolezni. Zahvalujemo se tudi
TOZD za PTT promet Kranj za pomoč in govor ob odprtem grobu,
kakor tudi g. župniku za opravljeni pogrebni obred.

ZALUJOČI: hčerka, mama, oče, sestra, brat in drugo sorodstvo!

Kranj, 11. septembra 1981

ODEJA

tovarna prešitih odevj p. o.
ŠKOFJA LOKA
Kidričeva 80

Poslovni odbor objavlja prosta
dela in naloge

- PREGLED IN
PAKIRANJE IZDELKOV
(2 delavca)
(delo v proizvodnji)**
- POMOČ PRI
UPRAVLJANJU
MIKALNIKA
(1 delavec)**

Kandidati morajo izpolnje-
vati naslednje pogoje:

- pod 1. - nedokončana osnovna šola,
- pod 2. - dokončana osnovna šola

Za objavljena prosta dela in
naloge je določeno poskusno
delo, ki traja en mesec. Delov-
ni čas poteka v dveh izmenah.

Pismene prijave sprejema
kadrovska služba 15 dni po
objavi oglasa.

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest,
da nas je za vedno zapustila v 65. letu starosti
naša ljubljena žena, mama in stara mama

HELENA MEZEG

roj. Ovin iz Stražišča

Do pogreba bo ležala v mrliški vežici v Bitnjah.
Na zadnjo pot jo bomo pospremili v sredo, 23. septembra 1981, ob 15.30.

**Za njo žalujejo: mož Anže, hčerka Boža ter sinova Marjan
in Bine z družinami!**

Kranj, 21. septembra 1981

**STROKOVNA SLUŽBA SIS
DRUŽBENIH DEJAVNOSTI OBČINE TRŽIČ**

ponovno objavlja prosta dela in naloge

RACUNOVODJE

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima višjo ali srednješolsko izobrazbo ekonomske smeri,
- da ima 3 (z višjo) oziroma 5 (s srednjo) delovnih izkušenj pri enakih
delih,
- da ima pravičen odnos do dela in nadaljnje krepitve samoupravnih
odnosov, zlasti na področju svobodne menjave dela

Pismene prijave s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih del in
opisom del, ki jih želi opravljati, ter ostalimi dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev, spreje-
delovna skupnost 15 dni po objavi.

Prijave pošljite v zaprti ovojnici na naslov: Strokovna služba SIS
družbenih dejavnosti občine Tržič, ulica heroja Bračiča 4, s pripisom
razpis.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po poteku objave.

**Društvo Modrina - prireditelj številnih plesov
za mlade
in malo manj mlade**

Društvo Modrina, ki že
let uspešno skrbi za zabavno
predvsem mlajših Kranj-
in okoličanov, nadaljuje s
dejavnostjo tudi letos. Tokrat
pripravljamo tudi nekoliko
občanov in ljubiteljev ho-
plesne glasbe. Zanje priprav-
v hotelu Creina v Kranju
soboto od 20. do 01. ure plesne
na katerih se bodo drug za
predstavili znani slovenski
Hotelska kuhinja bo de-
24. ure, pri vratih pa bodo
gostje zapisali kaj (ne)spod-
v knjigo vtisov. Vstopnina
dinarjev, od tega konzumacija
Podobno bo v hotelu
turist v Skofji Loki, kjer bodo
v sobotah od 20. ure do
ure. Če bo zanimanje, bo dru-
Modrina prirejalo v obeh
plesne večere tudi v petkih.

vedno zabavali ob »živi« plesni
glasbi. Za uvod v letošnjo sezono
mladinskih plesov je v soboto v
Kranju igrala priljubljena skupina
Hazard, že v naslednjih tednih pa se
bodo predstavili ansamblji Prizma,
Spomin, Veter, Prezir, Go, Firma in
drugi. Letos pričinja društvo Mo-
drina z mladinskimi plesi tudi v
športni dvorani na Podnu v Skofji
Loki. Prvič so se mladi lahko
zavrteli v soboto, 19. septembra, ob
20. uri, ko bo igrala skupina Hazard.
V mestu pod Lubnikom bodo mla-
dinski plesi zaenkrat le v sobotah.
Hkrati s prirejanjem plesov bo
društvo Modrina skrbelo tudi za
plesno opismenjevanje obiskovalcev
njihovih prireditev. Na šolah in v
delavskem domu v Kranju bodo
pripravili začetne in nadaljevalne
plesne tečaje. Na račun bodo prišli
tudi ljubitelji modernega plesa in
baleta. Ti se bodo lahko priključili
skupini, ki že dve leti vadi pod
vodstvom Alenke Dolenc. Zanje bo
društvo pripravilo avdicijo 26. sep-
tembra, ob 17. uri za dekleta in ob
18. uri za fante. Organizator je že
predpisal »mere«: dekleta morajo
biti velika od 168 do 172 centimetrov
in stara od 16 do 22 let, fantje od
175 do 183 in stari od 18 do 24 let.
C. Z.

UPUTSTVA ZA RUKOVANJE

Če danes kupiš vozilo Wartburg 353 W za drage denarce in za še dražje republiške, zvezne in občinske davke, potem dobiš zraven zastoj tudi knjižico, kako se ravna z vozilom. In ker tudi Slovenci kupujemo ta avtomobil, so »uputstva« prevedli — da jih vsaj ne bi, kajti v prevodu mrgoli slovničnih napak. Pri nekaterih bi se zamizali in jih imeli za čisto navadne tipkarske, vendar pri drugih nikakor ni mogoče. Le kdo je takole prevajal:

...spodnja strana Vašega vozila je posebno v zimskem času izpostavljena veliki nevarnosti od peska in soli, s katerimi so posute ceste. Čeprav je Vaše vozilo serijsko zavarovano na spodnji strani, vseeno se priporočajo še dodatne mere... žaluzija na hladilniku se mora zapreti če je zunanja temperatura izpod + 10 stopinj C. Delno odpiranje se izvaja samo takrat, ko kazalec temperature napušča belo normalno polje.

In tako dalje in v tem stilu veskoki in na vseh straneh. Že lepo, da prevajalec lastnika »vika« z velikim V — glede na ceno in na davek bi ga lahko zaradi mene tudi »onikal« — vendar je povsem nepotrebno. Prevod je pravi pravcati zmaček, tako da na koncu še smešno ni več. Bi pa menda lahko dobili nekoga, ki je absolutiral vsaj osemletko in bi tako avtomobilu priložili ustrežnejši in lepši prevod »rukovanja«...

Steklina še nevarna

Do sredine septembra so na Gorenjskem odkrili 190 primerov stekline na živalih, od tega največ na lisicah — Kljub temu, da se že dobri dve leti srečujemo s to boleznijo, pa občani pri stiku z bolnimi domačimi ali neznanimi tujimi živalmi povsem pozabijo na nevarno steklino

Kranj — V soboto, 12. septembra, so na dvorišču hiše št. 59 v Zalnici opazili lisico, za katero so takoj posumili, da je stekla. Žival je padla pod lovčevim strelom, rezultati laboratorijske preiskave pa so prejšnji četrtek potrdili, da je bila lisica stekla.

Po treh mesecih je to v kranjski občini spet nov primer stekline. Zadnje bolno žival so odkrili v začetku junija v Besnici, nato pa čez poletje ni bilo nobenega primera. Takšen »predah« v vročih poletnih dneh je za bolezen, kot je steklina, nekaj običajnega, zato je pričakovati, da se bo z nastopom hladnejših dni nekoliko povečalo tudi obolenje živali.

Sicer pa je letos samo v kranjski občini — po podatkih Zavoda za socialno medicino in higieno — zbolelo za steklino 100 živali. Med njimi je bilo največ lisic, pa tudi mačke, psi, jazbeci in celo jež.

Medtem ko v ostalih občinah po aprilu ni bilo najti steklih živali, v trziški jih je bilo na primer do aprila 17, v jeseniški po polletnem premoru v aprilu spet dve lisici, pa se steklina neprestano pojavlja v škofjeloški občini, kjer lovci oddajo v preiskavo vsak mesec od tri do pet steklih lisic. Med živalskimi kadavri, poslanimi v preiskavo inštitutu biotehniške fakultete, je bilo le še malo živali iz zamrzovalnih skrinj, v katerih lovci hranijo uplenjeno divjad. Tudi v radovljiški občini se je steklina na živalih pojavljala tako kot drugod, sum za bolezen je bil potrjen pri 32 živalih.

Ker je torej področje Gorenjske še naprej okuženo s steklino, veljajo še vedno občinski odloki, ki določajo

ravnanje s psi in mačkami. Kljub velikemu preventivnemu delovanju, zdravstvenemu prosvetljevanju, opozarjanju prek sredstev javnega obveščanja, se še naprej dogaja, da pri ravnanju s sumljivimi živalmi občani sploh ne pomislijo, da bi lahko šlo tudi za steklino. Tako je bilo na primer v Radovljici treba s cepivom zaščititi vso družino, ki se je nekaj dni trudila okoli bolnega domačega mačka. Šele ko je žival poginila in se je izkazalo, da je bila stekla, je postalo vsem jasno, da so bili v stiku z nevarno boleznijo. Podobno se je zgodilo neki drugi družini, da prav tako niso pomislili ob bolnem psu, ki že ni mogel več požirati, da gre za steklino in so domači v želji, da bi odstranili »kost« iz žrela, segali živali med zobe.

Nič manj niso neprevidni starši, ki dovolijo svojim otrokom igranje s tujimi mački in psi. Še vedno se namreč najdejo psi brez lastnika in vprašanje je, če so bili cepljeni proti steklino. Psi pa so lahko tudi privedeni, a so na potepu prišli v stik z obolelimi živalmi. Vsako leto je tudi precej ugrizov živali; v antirabično ambulanto Zavoda za socialno medicino in higieno Kranj so zdravniki letos poslali — ali pa so poškodovanci prišli sami — kar 491 ugriznjenih ljudi; med njimi tudi več otrok, ki niso znali povedati, ali jih je ugriznila veriverica, polh ali podgana. To pa so živali, ki prav tako lahko zbolejo za steklino. Vsega skupaj je bilo letos na Gorenjskem treba cepiti proti steklino 80 ljudi, ki so jih bodisi ugriznile sumljive živali ali pa so kako drugače prišli v stik z bolno živaljo. L. M.

GLASOVA ANKETA

Boljše priprave

Ze nekaj let trajajoča kriza na področju mladinskega prostovoljnega dela bi morala naučiti organizatorje, da se drugače lotijo priprav. Tako pa se ponavljajo težave, ki potem ob končnih uspehih na silo zbranih brigad docela zbledijo, dokler se prihodnje leto ne ponovijo še bolj drastično. Letos je zato skrajni čas, da se poglobimo v probleme, ki ovirajo to obliko dela. Gorenjski mladinci so si edini, da ne gre več čakati na morebitne spontane premike, saj se dobro zavedajo, katere organizacijske slabosti jih bremenijo zadnja leta.

Ivan Šmid iz Skofje Loke

»Letos sem vodil brigado »Jože Gregorčič« na delovno akcijo Kras 81. Pri sestavljanju brigade se je pokazal niz problemov. V delovnih organizacijah niso radi skupali svojih delavcev, zato smo v združenem delu z veliko muko nabrali nekaj brigadirjev. Vendar je bilo z dijaki in študenti še težje, saj le-ti nimajo plačanega dopusta kot mi, mladi delavci. Rešitev bi morda bila, ko bi tudi njim pripadal kak simboličen dinar, morda toliko, kot dobijo s prakso v delovni organizaciji. Razmerja z združenim delom pa bi morali urediti s samoupravnim sporazumom, ki bi delovno organizacijo obvezoval, da letno odredi določeno število svojih delavcev za oblikovanje brigad.«

Marjan Teran iz Radovljice

»Ze nekaj let opazam mnoge nepravilnosti v pripravi in izvedbi mladinskega prostovoljnega dela. Navadno so najmanj delavni mladi delavci, ki jih pošlje v brigado združeno delo, taki, ki jih najlaže pogrešajo. Kadrovanje v brigade pa bi moralo zajeti najbolj zaslužne mladince, ki jim MDA pomeni priznanje. Tudi zavest mladih peša. Kako bi si sicer razlagali, da mnogoštevilni dijaki

in študentje, dobitniki solidarnostnih in Titovih stipendij, želijo v brigade, čeprav je družba omogoča šolanje in akcija idealna priložnost, da se oddolžijo. Tudi odgovornost mladinske in drugih družbenopolitičnih organizacij v zvezi s pripravo brigad bi morali ostreje obnavati. MDA so namreč najmanj mernejši, najbolj strnjena političnega izobraževanja generacije, zato jih v prihodnosti ne bi smeli zanemariti.«

Ivan Barbič z Jesenic

»Stanje na področju mladinskih delovnih akcij je že dolgo skrbljujoče, letos se posebno Ugotovitev, da obvezna praksa želja po zaslužku krita udeležba dijakov in študentov na MDA nova. Tudi težave z zagotavljanjem odstopa mladih delavcev. Na Jesenicah je morda sedanjost krivo tudi preveč ambiciozno načrtovanje, češ da na veliko mesto lahko zagotovi veliko brigadirjev. Deloma so odločitve za brigado tudi neustrezni šolski sistem. Tudi organizacijsko nismo neoporočeni, saj vsod nimamo niti koordinacijskega odbora, ki bi se posebej ukvarjali z mladinskim prostovoljnimi delom.«

Ogenj na gospodarskem poslopiju

Voklo — V nedeljo, 20. septembra, nekaj po polnoči je začelo goret ostreže novega dela gospodarskega poslopija last Polone Vehovec iz Voklega. Ogenj se je razširil po slemenu in uničil celotni zgornji del gospodarskega poslopija, pod katerim je z betonsko ploščo ločen hlev. V hlevu je bilo 30 glav živine, vendar pa so vse živali rešili. Pogorelo je ostreže gospodarskega poslopija, 45 ton živinske krme in več kmetijskih strojev. Z ognjem se je borilo okoli 80 silcev, ki so prihiteli iz okoliških krajev. Škode je po približni oceni za 3 milijone din. Vzroke požara še raziskujejo.

Pogorela skedenj in hiša

Lajše — V četrtek, 17. septembra, popoldne je Franc Lotrič iz Lajš 49 s puhalnikom spravljal seno na skedenj. Ker pa je s senom prišel tudi kamen v rotor, se je začelo iskriti in se je seno vnelo. Pogorel je ves skedenj in okoli 20 ton sena. Ogenj se je razširil tudi na stanovanjsko hišo, tako da je kljub prizadevanjem gasilcev pogorelo ostreže in stropi. Škode je po približnih ocenah za okoli 5 milijonov din.

V televizorju je zagorelo

Gorenja Dobrava — V nedeljo, 20. septembra, ob 12.20 se je v stanovanju Rozalije Čadež nenadoma vžgal televizor znamke Gorenje. Televizor je pogorel, ogenj pa je uničil tudi leseno stensko oblogo, tapete na stenah, zavese in ožgal pohištvo in drugo opremo. Ogenj so pogasili sosedje. Škode v stanovanju je za 100.000 din.

Ogenj v Zvezdi

Kranj — V četrtek, 17. septembra, ob 8. uri je začelo goret v tekstilni tovarni Zvezda. Ogenj je nastal v hali, kjer je stroj za izdelavo plastificirane tkanine. Skozi stroj doteka pod pritiskom plastificirana masa, pri tem pa nastajajo prašni delci tkanine, ki jih naprava vsesava v prezračevalni prostor. Tu se razvija toplota okoli 270 stopinj, zato pogosto prihaja do vžiga prašnih delcev. Kljub takojšnjemu gašenju je pogorel del lesenega stropa v hali, tako da je nastalo za okoli 5000

V premislek

Pozabljena humanost

Nesreča. Otrok, morda pet, šestleten fantič obleži sredi ceste. Menda je stekel s pločnika, premalo pogledal, če je prosto, in že ga je zadelo. Ljudje na pločniku se ustavljajo, na cesti pa v previdni razdalji prav tako čakajo avtomobili. Dva moška se približata fantiču, ki joka na tleh, brez moči je, prestrašen, v šoku, iz kota ust mu polzi kri. Eden od obeh moških ga skuša postaviti na noge, toda otrok je spet na tleh. Drugi moški ne pomaga, malce zbegano pogleda okoli sebe, prepusti pomoč ranjenemu fantiču drugemu moškemu in stopi nazaj do svojega avtomobila, ga pogleda na prednji strani, kjer je pokrov prtljajnika nekoliko zvit. Kaj ne bi bil, saj je vanj priletelo otrokovo telo. Medtem drugi moški vzame fantiča v naročje in ga odnese s ceste. Očividci, bližnji in malo daljni, si oddajhnejo: pomoč je stekla.

Ne, to ni scenarij za film o varnosti v prometu, kjer včasih slika o tem, kako ne bi smeli delati, več pove, kot slika, kako naj bi delali. Ne, to se je zgodilo na eni od kranjskih ulic, v petek, 18. septembra, pozno popoldne. Nesreča, v kateri otrok prileti pred avto, ni za naše ceste nič nenavadnega, celo preveč pogoste so, na žalost. Toda, kolikor nas je voznikov, ga najbrž ni med nami, ki se ne bi najbolj bal povoziti otroka. Še hip prej je ves nasmejan na pločniku, potem pa steče, in cvilež zavor, tresk in nato otrok v krvi. Le kdo bi želel doživeti to? Pa se na žalost dogaja. Na žalost pa se dogaja tudi, da se prav ob takem dogodku zasveti kot na dlani vsa majhnost naše človečnosti, morda bi je ne naštrgli niti za žličko. Saj drži, rezervni deli za avto, kot je NSU, so zdaj redki, dragi so. Toda ali je treba prav skrb za našo pločevino pokazati tako očitno? Trenutna zmeda, šok zaradi nezgode, bo kdo rekel. Morda. Toda prva misel po šoku je vendarle bila zvita pločevina, druga pa ranjeni otrok. Pa bi moralo biti obratno, mar ne? L. M.

Zgorele hlače in še kaj

Kranj — V soboto, 19. septembra, ob 14.30 je začelo goret v sobi samskega doma v ulici Tončka Dežmana. Miloš Gacič (roj. 1962) je na postelji s fenom sušil mokre hlače, nato pa je fen položil na hlače in odšel ven. Fen pa se je medtem tako močno segrel, da se je plastično ohišje začelo topiti, vnele so se

hlače, pa tudi odeja na postelji, goreti pa je začel tudi že jogi. Dim je slučajno opazil sostanovalec, ki je šel mimo in hitro pogasil ogenj. Pri tem se je tudi lažje opeknel po rokah. Škode je za okoli 3000 din.

NESREČE

PRETESNO MIMO OTROK

Škofja loka — V petek, 18. septembra, popoldne se je na Tavčarjevi cesti pripetila prometna nezgoda zaradi nepazljive voznika avtobusa Alojza Križaja iz Skofje Loke. Avtobus je peljal po Tavčarjevi in pri prehitevanju z desno bočno stranjo pritisnil ob kamniti zid Renato Pirca (roj. 1965) in Barbaro Rogelj (roj. 1971). Obe so ranjeni prepeljali k zdravniku.

AVTOMOBIL PADEL V SORO

Škofja loka — Na regionalni cesti Zelezniki—Zalillog je v nedeljo, 20. septembra, ob 1. uri zjutraj zaradi neprimerne hitrosti v ovinku zapeljal s ceste voznik osebnega avtomobila Stanislav Koder (roj. 1951) z Jesenic. Avtomobil se je prevrnil v Soro, voznik pa je bil pri tem lažje ranjen. Škode na avtomobilu je za 50.000 din. L. M.

Log pri Kranjski gori — Eden izmed najbolj nevarnih in najbolj nepreglednih ovinkov na gorenjski magistrali od Kranja do Kranjske gore je prav gotovo oster ovinek v Logu pri Kranjski gori. Kadar zapade sneg ali na suho cesto začne rostiti dež, potem se nesreče na tem odseku kar vrstijo. Tudi minulo soboto je voznika hudo zaneslo z ovinka tako, da je trčil v drevo. Le kdaj namerava republiška skupnost za ceste poskrbeti za to, da se bo uredila tudi ta, vsekakor ena izmed najbolj črnih točk gorenjske magistrale? — Foto: D. Sedej

Megla, mokre ceste — jese

Čeprav se šele ta teden poletje po koledarju preveša v jesen, pa so bile že v septembru marsikdaj na naših cestah jesenske vozne razmere. Jutra in večerna meglena zavesa na nekaterih predelih občasno že ovira vožnjo, vlažne ceste pa so posebno v ovinkih, kjer je včasih tudi nanoseno odpadlo listje, prave pasti za nepriljubljenega voznika. Običajno se v tem prehodnem obdobju, ko vozniki s suhih cest, na katerih se vozilo dobro drži, zapeljejo na vlažna cestnišča, pripeti tudi več prometnih nezgod. Najbrž ga ni voznika, ki še ne bi doživel, da je na mokri cesti, spolzki od prvih kapelj dežja, njegov avtomobil malce zaplesal. Lekcija je

navadno kaj poučna in potem pelje naprej le s polnim pritiskom na pedalu za plin, zmanjšana hitrost pa je v podobnih jesenskih razmerah prav varuje pred neprijetnimi presenečenji.

Da je treba ob slabi vidljivosti cesti, to je v megli in zgoščeni mraku prižgati zasenčene luči, vsak voznik; samo da se na cesti radi ravnamo po subjektivni občutku, kdaj je treba prižgati vozilu luči. Zato nekateri prižganimi lučmi še ob sončni lobi, nekateri pa na primer v njem svitu ali zgodnjem jutranjem oblačnega dne menijo, da je svetlost še dovolj in da ne bodo videli, če prižgejo luči. To je v res, toda vozilo bodo na primer opazili pešci, med njimi tudi tisti, morda zamišljeni prečkajo ceste hodijo ob robu ceste, kjer ni svetilnika. Zato je bolje prižgati malce prezgodaj kot pa prezpozno.

Ker se dan v jeseni še bližja krajša, naj bi imeli vozniki v mislih da je v prvem mraku, ko je vidljivost na cesti najslabša, na cesti še prižgati svetla luči, tudi če se ne počutimo posebej velja za neosvetljeno regionalnih cest, kjer praviloma pločnika, še bankine ni, le malo svetlobe, ki jo svetla oblačila, svetle trakove na rokavu ali svetle oblačne ploščice na podplatih odvala. Dokler bo še razmeroma malo vreme, bo na cestah tudi več lesarjev: ti morajo sicer po zakonu imeti na zadnjem blatniku luč, treba pa je tudi predvideti, da je kakšno kolo neosvetljeno, odbojno steklo pa zažari na dolgi dolgi lučmi. Prav na slabo vidnih pešce in kolesarje pa je treba posebej misliti, kadar se na slabo osvetljeni cesti srečujemo z drugimi vozili.